

คู่มือมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก

สำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

คู่มือมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก

ที่ปรึกษา

นายแพทย์เจษฎา	โชคดำรงสุข	อธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์ธีรพล	โตพันธุ์ธนนท์	รองอธิบดีกรมอนามัย
นายแพทย์दनัย	ธีวันดา	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ
นายแพทย์สรารวุฒิ	บุญสุข	หัวหน้ากลุ่มอนามัยแม่และเด็ก

บรรณาธิการ

นางจินตนา	พัฒน์พงศ์ธร
นางประภาภรณ์	จิ่งพานิช

จัดพิมพ์โดย สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2556

จำนวนพิมพ์

คำนำ

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตและพัฒนาการต่างๆ ด้าน เป็นวัยที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่และครูญาติ แต่จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป พ่อแม่ต้องทำงานนอกบ้าน การอบรมเลี้ยงดูเด็กมีอาจพึ่งพาศูนย์เด็กในครอบครัวได้เต็มที่ ทำให้พ่อแม่ต้องหาผู้ดูแลแทนตนเอง ศูนย์เด็กเล็กจึงมีบทบาทสำคัญ ดังนั้น จึงต้องมีมาตรฐานและคุณภาพ

กรมอนามัยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กในศูนย์เด็กเล็ก จึงได้มีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

คู่มือมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้บริหารศูนย์เด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ ส่งผลให้เด็กในศูนย์เด็กเล็กมีสุขภาพดี พัฒนาการสมวัย เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพศูนย์เด็กเล็ก และขอขอบคุณคณะทำงานพิจารณามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพทุกท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้

สำนักส่งเสริมสุขภาพ

กรมอนามัย

กระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

- กระบวนการดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ
- แนวทางการดำเนินงานเพื่อการเป็นศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

ภาคผนวก

- อนามัย 55 แบบคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย
- แบบประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กอายุ 1-3 ปี
- แบบประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กอายุ 4-5 ปี
- แบบฟอร์มการรายงานภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก
- การดูแลสุขภาพช่องปากเด็กในศูนย์เด็กเล็ก
- แบบบันทึกประวัติการได้รับวัคซีน
- แบบบันทึกปัญหาสุขภาพและการดูแลเบื้องต้น
- รายชื่อคณะทำงานพิจารณามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

กระบวนการดำเนินงานพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

1. คำและความหมาย

ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ หมายถึง ศูนย์เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกระบวนการจัดบริการที่ได้มาตรฐาน 6 ด้าน คือ

1. ด้านการเจริญเติบโต อนามัยในช่องปากและการจัดอาหารถูกหลักสุขาภิบาล
2. ด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัย
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
4. ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
5. ด้านบุคลากรมีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดีมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก
6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

พร้อมทั้งบรรลุผลลัพธ์ 4 ข้อ คือ

1. เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 (อนามัย 55)
2. เด็กมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
3. เด็กมีฟันน้ำนมผุไม่เกินร้อยละ 57
4. มีการส่งต่อเด็กที่พัฒนาการไม่สมวัยเข้ารับการประเมินและแก้ไขพัฒนาการ ณ สถานบริการ

สาธารณสุขทุกคน

2. ประโยชน์ของการดำเนินงาน

การพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพใช้กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อให้มีการพัฒนาทั้งเด็ก บุคลากรและสิ่งแวดล้อมในศูนย์เด็กเล็ก ประโยชน์ของการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพนอกจากจะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้รับบริการส่งเสริมสุขภาพครอบคลุมทุกด้านอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย เอื้อต่อการมีสุขภาพกายและใจที่ดีแล้วยังจะช่วยให้

2.1 เด็กได้รับการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพ ทั้งด้านการดูแลสุขภาพตนเองและดูแลความสะอาดของสิ่งแวดล้อม อันจะส่งผลให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี

2.2 เด็กได้เรียนรู้ตามช่วงวัย ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยแบบองค์รวม

2.3 ครู/ผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ และทักษะด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

2.4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมสนับสนุนกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

2.5 เสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการดูแลอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็ก ครอบครัว และชุมชน

2.6 เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจระหว่างศูนย์เด็กเล็ก ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคีต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กต่อไป

3. แนวทางการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน

การประเมินศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 การประเมินเพื่อพัฒนา ศูนย์เด็กเล็กจะประเมินตนเอง ครั้งที่ 1 เพื่อค้นหาปัญหาและส่วนที่ต้องพัฒนาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน จากนั้นจะทำการประเมินตนเอง ครั้งที่ 2 หลังจากได้ดำเนินการแก้ไขส่วนที่ต้องพัฒนาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานแล้ว เพื่อประเมินว่าพัฒนาได้ตามเกณฑ์หรือไม่ ก่อนขอรับการประเมินรับรองจากหน่วยงานภายนอก

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภายนอก จากคณะกรรมการตรวจประเมินส่วนกลาง ระดับเขต ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ

4. การเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน

4.1 แนวทางปฏิบัติของผู้ประเมิน

4.1.1 ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

4.1.2 ประสานงานกับพื้นที่ แจ้งกำหนดการประเมิน และหน่วยงานที่จะไปประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

4.1.3 จัดเตรียมเอกสาร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

4.1.4 พบผู้บริหารของหน่วยงานที่เข้ารับการประเมินเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รูปแบบการประเมิน

4.1.5 ประเมินโดยตรวจสอบและพิจารณาจากการปฏิบัติและผลงานตามสภาพจริง บันทึกลงในแบบประเมิน

4.1.6 สรุปผลการประเมินลงในโปรแกรมประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

4.1.7 สรุปและชี้แจงผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบ รวมถึงให้คำแนะนำแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กให้ดียิ่งขึ้น

4.2 แนวปฏิบัติของผู้รับการประเมิน

4.2.1 ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

4.2.2 ประเมินตนเอง พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

4.2.3 รวบรวมผลการดำเนินงาน หลักฐานอย่างมีระบบตามแนวทางการดำเนินเพื่อการเป็นศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

5. การสรุปและแจ้งผลการประเมิน

เมื่อคณะกรรมการตรวจประเมินได้ดำเนินการตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ จากนั้นบันทึกข้อมูลคะแนนการประเมินในโปรแกรมประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ แจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินและผู้บริหารหน่วยงานทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงศูนย์เด็กเล็กต่อไป

6. การประกาศรับรอง

6.1 ศูนย์เด็กเล็กจะผ่านเกณฑ์การประเมินและได้รับการรับรองเป็น “ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ” เมื่อผลการประเมินในแต่ละด้านมีคะแนนรวมร้อยละ 80 ขึ้นไปทุกด้าน

6.2 อายุการรับรอง 3 ปี นับจากวันประกาศรับรองเป็น “ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ”

หมายเหตุ ดาวนโหลดโปรแกรมประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพได้ที่ www.saiyairakhospital.com

แนวทางการดำเนินงานเพื่อการเป็นศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>ด้านการเจริญเติบโต ออมนัยในช่องปากและการจัดอาหารถูกหลักสุขาภิบาล (15 คะแนน)</p> <p>1. เด็กทุกคนได้รับการเฝ้าระวังการเจริญเติบโต (4 คะแนน)</p> <p>1.1 มีเครื่องชั่งน้ำหนักและเครื่องวัดส่วนสูงที่ได้มาตรฐาน</p> <p>1.2 วิธีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงถูกต้อง</p> <p>1.3 ประเมินภาวะการเจริญเติบโตทุก 3 เดือน</p> <p>1.3.1 การคำนวณอายุเด็ก ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและแปลผล</p> <p>1.3.2 แจ้งและอธิบายผลการประเมินให้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองพร้อมคำแนะนำ</p> <p>1.3.3 มีการจัดส่งต่อข้อมูลไปยังเจ้าหน้าที่สาธารณสุข/อปท.</p> <p>1.3.4 มีแผนแก้ไขปัญหาเด็กที่อ้วน ผอม ดีกว่ามาตรฐาน</p> <p>1.4 ประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>1.4.1 แจ้งและอธิบายผลการประเมินให้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองทราบทุกครั้งพร้อมกับให้คำแนะนำปรึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> มีเครื่องชั่งน้ำหนักและเครื่องวัดส่วนสูงตามมาตรฐาน และควรใช้เครื่องชั่งน้ำหนักที่มีความละเอียด 0.1 กิโลกรัม ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงอย่างถูกวิธี เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ใช้อุปกรณ์วัดส่วนสูงแบบนอน ถ้าเด็กอายุมากกว่า 2 ปี ใช้อุปกรณ์วัดส่วนสูงแบบยืน บันทึกข้อมูลน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กเป็นรายบุคคล มีการแปลผลโดยการจุดน้ำหนักและส่วนสูงในกราฟการเจริญเติบโตทั้ง 3 เกณฑ์ <ul style="list-style-type: none"> - กราฟน้ำหนักตามเกณฑ์อายุ - กราฟส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ - กราฟน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง จัดทำรายงานแจ้งผลภาวะการเจริญเติบโตและพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของเด็ก และการให้คำแนะนำกับผู้ปกครอง จัดทำแผนและบันทึกการแก้ไขปัญหาเด็กที่มีปัญหาด้านโภชนาการ จัดทำรายงานข้อมูลภาวะการเจริญเติบโต ภาพรวมของเด็ก มีแบบประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของเด็กแต่ละคน และมีการประเมินภาคเรียนละ 1 ครั้ง
<p>2. อาหารที่จัดให้เด็กมีคุณค่าทางโภชนาการทุกวัน (3 คะแนน)</p> <p>2.1 จัดอาหารกลางวันและอาหารว่างครบ 5 กลุ่มอาหารทุกวัน (กลุ่มข้าว-แป้ง กลุ่มผัก กลุ่มผลไม้ กลุ่มเนื้อสัตว์ และกลุ่มนม) และมีปริมาณเพียงพอ และเหมาะสมตามภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก</p> <p>2.2 จัดอาหารว่างที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ไม่หวานจัด ไม่เค็มจัด ไม่มีไขมันสูง เช่น นมรสจืด ผลไม้ ขนมไทยรสไม่หวานจัด เป็นต้น</p> <p>2.3 เด็กไม่กินจุบจิบ/ขนมกรุบกรอบ/ขนมขบเคี้ยว</p> <p>2.4 เด็กไม่ดูดนมจากขวด และไม่นำขวดนมมาศูนย์ฯ หลังจากเข้ามาอยู่ในศูนย์ฯ 1 เดือน</p>	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำเมนูอาหารที่หลากหลายมีคุณค่าทางโภชนาการไม่ควรซ้ำกันในรอบ 1 สัปดาห์ และจัดให้มีปริมาณเหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีการกำหนดข้อปฏิบัติในการไม่ให้นำขนมมาจากบ้าน, ไม่นำขวดนมมาศูนย์ฯ หลังจากเข้ามาอยู่ในศูนย์ฯ 1 เดือน
<p>3. การดูแลสุขภาพช่องปาก (3 คะแนน)</p> <p>3.1 การตรวจและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพช่องปาก</p> <p>3.1.1 เด็กทุกคนได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากโดยครูผู้ดูแลเด็ก เดือนละ 1 ครั้ง</p> <p>3.1.2 เด็กทุกคนได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากโดยทันตบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p>	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำบันทึกรายงานการตรวจสุขภาพช่องปาก การแจ้งผลและการให้คำแนะนำกับผู้ปกครองของเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำบันทึกรายงานการแก้ไขปัญหาสุขภาพช่องปากเด็กกลุ่มเสี่ยง

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>3.1.3 มีการแจ้งผลการตรวจให้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองพร้อมทั้งให้คำแนะนำ</p> <p>3.2 การแก้ไขปัญหาสุขภาพช่องปาก</p> <p>3.2.1 ให้คำแนะนำผู้ปกครองให้พาเด็กไปตรวจสุขภาพช่องปาก</p> <p>3.2.2 เด็กกลุ่มเสี่ยงได้รับการทาฟลูออไรด์/ตรวจฟันผุภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยทันตบุคลากร</p> <p>3.3 การแปรงฟัน</p> <p>3.3.1 เด็กทุกคนแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทุกวัน</p> <p>3.3.2 เด็กทุกคนมีแก้วน้ำ แปรงสีฟันเป็นของตนเองและมีการเปลี่ยนแปลงสีฟันอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>3.3.3 ครูผู้ดูแลเด็ก ดูแลและตรวจความสะอาดในการแปรงฟันของเด็ก และมีอุปกรณ์ป้องกันเชื้อเป็ยก</p>	<p>3. จัดหาแปรงสีฟันขนาดที่เหมาะสมสภาพดีและแก้วน้ำให้กับเด็กทุกคน</p> <p>4. จัดกิจกรรมแปรงฟันหลังอาหารกลางวันให้กับเด็กทุกวัน</p> <p>5. จัดหาอุปกรณ์ป้องกันเชื้อเป็ยกหรือมีแนวทางการป้องกันเชื้อเป็ยกหลังการแปรงฟัน</p>
<p>4. น้ำดื่ม น้ำใช้ (2 คะแนน)</p> <p>น้ำดื่ม ต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้</p> <p>4.1 น้ำดื่มสุก หรือน้ำที่ผ่านระบบการปรับปรุงคุณภาพแล้ว เช่น น้ำกรองที่มีการบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์นั้นๆ หรือน้ำบรรจุขวดที่ได้รับอนุญาตจาก อย.</p> <p>4.2 ภาชนะบรรจุน้ำต้องสะอาด มีฝาปิดและมีก๊อกน้ำเปิดปิดได้ และวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร มีการทำความสะอาดทุกครั้งก่อนมีการเติมน้ำ</p> <p>น้ำใช้ เป็นน้ำประปาหรือน้ำบาดาล หรือน้ำที่สะอาดปลอดภัย ภาชนะบรรจุต้องสะอาดมีฝาปิด</p>	<p>1. น้ำดื่มสุกพักให้เย็นในภาชนะที่ทำด้วยสแตนเลสหรืออลูมิเนียม ห้ามใช้ภาชนะพลาสติกบรรจุน้ำร้อน</p> <p>2. น้ำบรรจุขวด ควรตั้งไว้ในตำแหน่งที่ไม่โดนแสงแดด หรือมีถุงผ้าคลุม ล้างทำความสะอาดภาชนะทุกครั้ง ที่นำหมัดหรือเปลี่ยนถัง</p>
<p>การจัดเตรียมอาหารสะอาดถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร (3 คะแนน)</p> <p>5. กรณีที่จัดเตรียมและปรุงอาหาร</p> <p>5.1 สถานที่เตรียม ปรุงอาหาร สะอาด ถูกสุขลักษณะ</p> <p>5.1.1 จัดให้มีสถานที่ประกอบอาหารเป็นระเบียบมีการกั้นแยกจากบริเวณที่นอนหรือจัดกิจกรรม มีการป้องกันไม่ให้เด็กเข้ามาในบริเวณนี้ได้ บริเวณที่ประกอบอาหาร ควรมีอ่างสำหรับล้างอาหาร โต๊ะประกอบอาหาร และตู้เย็นมีการระบายอากาศดีไม่มีกลิ่นควันรบกวนเด็ก การระบายน้ำดี</p> <p>5.1.2 สภาพโดยทั่วไป พื้น ผนัง เพดาน เตาไฟ ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงทนทำความสะอาดง่าย เป็นระเบียบ ไม่ชำรุดและทำความสะอาดหลังประกอบอาหารทุกครั้ง</p> <p>5.1.3 โต๊ะที่ใช้ประกอบอาหารแข็งแรงสภาพดี พื้นผิวเรียบไม่ดูดซึมน้ำ เช่น กระเบื้องเคลือบสแตนเลส โฟมไม้ก้ำ พื้นผิวโต๊ะหรือเคาน์เตอร์ประกอบอาหารต้องสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 ซม. เพื่อความสะดวกขณะยืนปฏิบัติงาน โต๊ะควรสูง 80-85 ซม. และควรทำความสะอาดโต๊ะ เคาน์เตอร์ประกอบอาหารก่อนและหลังปฏิบัติงานทุกครั้ง</p>	<p>1. จัดเก็บทำความสะอาดสถานที่เตรียม ปรุงอาหาร ทุกครั้งหลังการใช้งาน</p> <p>2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการจัดเตรียม ปรุงอาหารที่ถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร</p> <p>3. อุปกรณ์และภาชนะใส่อาหารหลังทำความสะอาดคว่ำให้แห้งและควรจัดเก็บในตู้/กล่องที่มิดชิด ป้องกันแมลงต่างๆ</p> <p>4. จัดทำแนวทาง/ข้อปฏิบัติต่างๆ ในการเตรียมอาหาร /ปรุงอาหารให้ผู้ประกอบอาหาร/ผู้เกี่ยวข้องทราบ</p> <p>5. จัดทำแฟ้มประวัติผู้ประกอบอาหารหรือผู้จัดเตรียมอาหาร</p>

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>5.1.4 มีการปกปิดอาหารป้องกันแมลง และพาหะนำโรค</p> <p>5.1.5 ถ้ามีการเตรียมนม ควรจัดสถานที่แยกจากบริเวณที่ประกอบอาหารทั่วไป บริเวณที่เตรียมนมและอุปกรณ์ต่างๆ ต้องสะอาด</p> <p>5.2 อุปกรณ์และภาชนะใส่อาหารปลอดภัยและสะอาด</p> <p>5.2.1 ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาวหรือสีอ่อน ไม่แตกง่ายหรือมีความคม</p> <p>5.2.2 ที่ล้างภาชนะ อุปกรณ์ ควรใช้อย่างที่มีก๊อกน้ำ และท่อระบายน้ำวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 ซม. และบริเวณที่ล้างต้องมีการระบายน้ำที่ดีไม่แฉะแฉะ</p> <p>5.2.3 ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาล้างภาชนะและน้ำสะอาดอีกอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล</p> <p>5.2.4 ภาชนะ อุปกรณ์เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่งสะอาด สูงจากพื้น 60 ซม.</p> <p>5.2.5 เชียง มีด สภาพตี สะอาดแยกใช้ตามประเภท ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ</p> <p>5.3 ผักสด ผลไม้ เนื้อสัตว์ เครื่องปรุง และการเก็บอาหาร</p> <p>5.3.1 ผักสด ผลไม้ เครื่องปรุงต้องล้างด้วยน้ำสะอาดอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล หรือใช้สารเคมีที่ปลอดภัย</p> <p>5.3.2 เนื้อสัตว์ทุกชนิดต้องปรุงให้สุกด้วยความร้อนอย่างทั่วถึง</p> <p>5.3.3 อาหารที่พร้อมบริโภคต้องปกปิดด้วยฝาชีหรือฝาภาชนะไม่ใช่ผ้าขาวบาง</p> <p>5.3.4 มีการใช้เครื่องปรุงที่มีสารไอโอดีนในการประกอบอาหารทุกครั้ง เช่น เกลือ น้ำปลา ซีอิ๊ว</p> <p>5.4 ผู้ประกอบอาหารหรือผู้จัดเตรียมอาหาร</p> <p>5.4.1 ผู้ประกอบอาหารแต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขน ใ้หมวกคลุมผมและผ้ากันเปื้อนขณะปฏิบัติงาน และซักทำความสะอาดทุกวัน</p> <p>5.4.2 ผู้ประกอบอาหารหรือจัดเตรียมอาหารเป็นประจำ มีสุขภาพดีและมีผลการตรวจสุขภาพประจำปี เช่น ตรวจร่างกายทั่วไป ตรวจ x-ray ปอด ตรวจอุจจาระ และโรคติดต่อทางอาหาร ตรวจผิวหนัง</p> <p>5.4.3 ได้รับการอบรมด้านสุขาภิบาลอาหารและโภชนาการ ภายใน 2 ปี</p> <p><u>กรณีที่ไม่ได้ปรุงอาหารเอง ให้ไปตรวจสอบสถานที่ผลิตอาหารตามมาตรฐานข้างต้น พร้อมทั้งการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภค ต้องมีการปกปิด</u></p>	

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>ด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัยตามเกณฑ์อายุ โดยครูที่เลี้ยงเด็ก (19 คะแนน)</p> <p>1. การคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการ (8 คะแนน)</p> <p>1.1 เด็กทุกคนได้รับการคัดกรองพัฒนาการด้วยแบบ อนามัย 55 ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>1.2 แจ้งผลการคัดกรองและสอนการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก แก่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก</p> <p>1.3 กรณีเด็กมีพัฒนาการสมวัย มีแนวทางส่งเสริมพัฒนาการ บูรณาการไปกับกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>1.4 หากพบเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้ามีการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับปัญหาพัฒนาการของเด็กและหลังจาก 1 เดือน ประเมินซ้ำ หากยังมีปัญหาให้ส่งต่อ รพ.สต.</p>	<p>1. มีแบบคัดกรองอนามัย 55 ของเด็กแต่ละคน และ เด็กทุกคนได้รับการคัดกรองภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p> <p>2. มีแบบบันทึกการแจ้งผลการคัดกรองและการแนะนำ ผู้ปกครอง</p> <p>3. จัดทำแผนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ให้กับเด็ก</p> <p>4. จัดทำข้อมูลพัฒนาการเด็ก</p> <p>5. จัดทำทะเบียนเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าและ แนวทางการดูแลช่วยเหลือและการส่งต่อ</p>
<p>2. การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ โดยครูผู้ดูแลเด็ก (6 คะแนน)</p> <p>2.1 เด็กทุกคนได้รับการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ปีละ 1 ครั้ง</p> <p>2.2 มีแนวทางการส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์บูรณาการ ไปกับการเรียนการสอน</p>	<p>1. มีแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กแต่ละคน และเด็กทุกคนได้รับการประเมินปีละ 1 ครั้ง</p> <p>2. จัดทำแผนการสอนเพื่อส่งเสริมความฉลาดทาง อารมณ์ให้กับเด็ก</p>
<p>3. ของเล่น สื่ออุปกรณ์และหนังสือนิทาน (3 คะแนน)</p> <p>3.1 มีของเล่นและสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ในการจัดกิจกรรมจัดเป็น ระเบียบ สะอาด พร้อมใช้เพียงพอและเหมาะสมตามวัย</p> <p>3.2 มีหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับวัยและเพียงพอ มีการ เล่านิทานให้เด็กฟัง อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง</p> <p>3.3 มีกิจกรรมประจำวันในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (6 กิจกรรมหลัก)</p>	<p>1. จัดหาของเล่น สื่ออุปกรณ์ และหนังสือนิทานที่ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย</p> <p>2. จัดทำทะเบียนของเล่น สื่ออุปกรณ์และหนังสือนิทาน</p> <p>3. จัดตารางกิจกรรมประจำวันให้มีกิจกรรมการเล่านิทาน ให้เด็กฟังอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง</p> <p>4. จัดทำแผนการเรียนการสอนให้ครอบคลุมกิจกรรม หลัก 6 กิจกรรม (กิจกรรมเสรี, กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา)</p>
<p>4. มีมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง (2 คะแนน)</p> <p>4.1 มีการจัดบอร์ดความรู้ ข่าวสาร และข้อมูลสุขภาพเด็ก อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง หรือมีมุมเอกสาร หนังสือ ความรู้ให้กับผู้ปกครอง</p> <p>4.2 มีการให้ความรู้ คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเด็ก อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง</p>	<p>1. จัดหาสถานที่ ตู้หรือชั้นวางเอกสารหรือบอร์ด</p> <p>2. จัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์เรื่องการเลี้ยงดูเด็ก เช่น จากหนังสือพิมพ์ การขอสนับสนุนจากสถานบริการ สาธารณสุข</p> <p>3. จัดทำบันทึกการให้ความรู้ คำแนะนำกับผู้ปกครอง ทั้งรายบุคคล /ชั้นเรียนหรือการอบรม ผู้ปกครอง</p>

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>ด้านจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (10 คะแนน)</p> <p>1. พื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร (2 คะแนน)</p> <p>1.1 พื้นที่ใช้สอยแยกเป็นสัดส่วนตามกิจกรรม เช่น ส่วนการเรียนรู้ ห้องนอน ห้องครัว ห้องรับประทานอาหาร ห้องส้วม เป็นต้น</p> <p>1.2 พื้น ฝาผนัง และบริเวณภายในอาคารแห้งสะอาดไม่มีคราบสกปรก และไม่มีกลิ่นเหม็น โดยผนังห้องและครุภัณฑ์ต่างๆ ใช้สีที่ไม่เป็นพิษตามมาตรฐานกำหนด</p> <p>1.3 มีอ่างล้างมือพร้อมก๊อกน้ำ สบู่ ผ้าหรือกระดาษเช็ดมือที่สะอาด ติดตั้งบริเวณห้องส้วม และที่รับประทานอาหาร โดยเฉลี่ยอย่างน้อย 1 จุดต่อเด็ก 10 คน และมีการทำความสะอาดทุกวัน</p> <p>1.4 มีสถานที่แปรงฟันที่เหมาะสมกับเด็ก (สะอาดไม่มีคราบสกปรก ไม่มีน้ำขัง ไม่ลื่น)</p> <p>1.5 มีแสงสว่างที่เพียงพอ สามารถอ่านหนังสือ ทำกิจกรรมได้สบายตา</p> <p>1.6 มีหน้าต่างหรือช่องลมระบายอากาศเพียงพอมีหน้าต่างและช่องลมรวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง</p> <p>1.7 มีพื้นที่ใช้สอยเฉลี่ย 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน</p>	<p>1. จัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยเป็นสัดส่วนตามกิจกรรม</p> <p>2. มีประตูหรือที่กั้น ป้องกันไม่ให้เด็กๆ เข้าไปเล่นในห้องครัว</p> <p>3. จัดให้มีอ่างสำหรับเด็กได้ล้างมือและแปรงฟัน</p> <p>4. มีการทำความสะอาดมุ้งลวด ฝ้าม่านเพื่อกำจัดฝุ่นละอองอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>5. กรณีติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ควรติดตั้งพัดลมระบายอากาศอย่างน้อยห้องละ 1 เครื่อง</p>
<p>2. ห้องน้ำ ห้องส้วม (1 คะแนน)</p> <p>2.1 ห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาด พื้นไม่ลื่น ไม่มีคราบสกปรก ไม่มีกลิ่นเหม็น มีอากาศถ่ายเทสะดวก และประตูไม่ใส่กลอนหรือลูกบิด</p> <p>2.2 โถส้วมมีการติดตั้งไม่สูง ขนาดเหมาะสมกับเด็ก ถ้าสูงหรือเป็นของผู้ใหญ่ต้องมีสิ่งช่วยเสริมการใช้ที่ปลอดภัย เช่น ฐานรองนั่งสำหรับชักโครก ราวจับ เป็นต้น</p> <p>2.3 ไม่เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด หรือสิ่งของอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องไว้ในห้องน้ำ ห้องส้วม</p> <p>2.4 ห้องน้ำแยกส่วนออกจากห้องส้วม และห้องส้วมควรแยกชาย-หญิง</p> <p>2.5 จำนวนโถส้วมอุจจาระ โดยเฉลี่ยอย่างน้อย 1 โถต่อเด็ก 10-12 คน</p> <p>2.6 อ่างล้างมือ/สถานที่ล้างมือ สะอาด ไม่มีคราบสกปรก ไม่มีกลิ่นเหม็น</p>	<p>1. จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วมที่เหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็ก</p> <p>2. ทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือน้ำยาฆ่าเชื้อภายในอาคาร อย่างน้อยวันละ 1-2 ครั้ง</p> <p>3. ควรฝึกให้เด็กล้างมือ ฟอกสบู่ ภายหลังจากขับถ่ายและรดน้ำทุกครั้งหลังใช้ส้วม</p>
<p>การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร</p> <p>3. ตัวอาคารมั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย (1 คะแนน)</p> <p>3.1 โครงสร้างอาคารแข็งแรง ไม่ชำรุด</p> <p>3.2 ส่วนประกอบของโครงสร้าง เช่น ประตู หน้าต่างและฝ้า เป็นต้น มีการซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน</p> <p>3.3 บริเวณภายนอกและรอบอาคาร สะอาด และปลอดภัย เช่น ไม่มีหลุม ไม่มีน้ำขังเฉอะแฉะ ไม่มีเศษวัสดุที่เป็นอันตราย ไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์แมลงวัน ยุง และสัตว์นำโรค เป็นต้น รวมทั้งมีการกั้นขอบเขตชัดเจน</p>	<p>1. มีการกำหนดแนวทาง/ข้อปฏิบัติในการตรวจสอบความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ และรอบตัวอาคาร</p>

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>4. มีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ (2 คะแนน)</p> <p>4.1 มีภาชนะรองรับขยะสภาพดี มีฝาปิดมิดชิด พร้อมมีถุงรองรับขยะโดยจัดให้มีทั้งภายในและภายนอกอาคาร</p> <p>4.2 มีการจัดเก็บขยะออกจากอาคารทุกวัน</p> <p>4.3 ที่พักขยะเก็บมิดชิด สามารถป้องกันแมลงหรือสัตว์ไปรบกวน พร้อมทั้งมีการนำขยะไปกำจัดอย่างถูกวิธี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีภาชนะรองรับขยะสภาพดี จัดวางในตำแหน่งเหมาะสมและทำความสะอาดภาชนะรองรับขยะอยู่เสมอ 2. มีผู้รับผิดชอบการเก็บรวบรวม ขนย้าย และกำจัดขยะเป็นประจำ
<p>5. มีมาตรการความปลอดภัย (2 คะแนน)</p> <p>5.1 มีอุปกรณ์ดับเพลิงพร้อมใช้งาน เช่น ถังดับเพลิง ถังเก็บน้ำและสายยาง เป็นต้น พร้อมทั้งมีการติดตั้งจัดเก็บและตรวจสอบให้พร้อมใช้งาน</p> <p>5.2 เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กเล็กสามารถใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้ดี</p> <p>5.3 มีช่องทางที่สามารถนำพาเด็กออกนอกตัวอาคารได้อย่างปลอดภัยในกรณีฉุกเฉิน เช่น ประตูเข้า-ออกได้ 2 ช่องทาง เป็นต้น</p> <p>5.4 ปลั๊กไฟติดตั้งสูงจากพื้นมากกว่า 1.5 เมตร หากสูงจากพื้นไม่ถึง 1.5 เมตร ควรมีฝาปิดป้องกันเด็กเล่น</p> <p>5.5 อุปกรณ์ไฟฟ้า และสายไฟ มีการจัดเก็บเป็นระเบียบและปลอดภัย หากชำรุดมีการซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน</p> <p>5.6 มีการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และสื่อในการจัดกิจกรรมให้เป็นระเบียบ</p> <p>5.7 พื้นของสนามเด็กเล่นมีความเหมาะสมกับพื้นที่และปลอดภัย เช่น พื้นทราย สนามหญ้า หรือยางสังเคราะห์ เป็นต้น พร้อมทั้งมีการตรวจสอบความพร้อมใช้งานสม่ำเสมอ</p> <p>5.8 เครื่องเล่นสำหรับเด็กได้มาตรฐานและความปลอดภัย มีการติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและยึดติดฐานรากที่มั่นคง พร้อมทั้งมีการตรวจสอบซ่อมบำรุงเป็นระยะ</p> <p>5.9 ของเล่นสำหรับเด็กได้รับการรับรองมาตรฐานจาก มอก. และมีการทำความสะอาดเป็นประจำ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิง พร้อมใช้งานติดตั้งตามระเบียบข้อบังคับของอาคารสถานที่ 2. จัดทำแผนการซ้อมใช้เครื่อง/อุปกรณ์ดับเพลิง/ การเคลื่อนย้ายเด็ก และมีการซักซ้อมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 3. จัดทำทะเบียนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ แผนการตรวจสอบ และการซ่อมบำรุง
<p>6. เครื่องใช้สำหรับเด็ก สะอาดและเพียงพอ (2 คะแนน)</p> <p>6.1 มีแก้วน้ำดื่ม แก้วสำหรับประพรมพื้นประจำตัวเด็กทุกคน และจัดเก็บแก้วน้ำในที่สะอาดสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 ซม. ถ้าในกรณีที่ใช้แก้วน้ำดื่มของศูนย์เด็กเล็กต้องมีเพียงพอ และไม่ใช้แก้วดื่มร่วมกัน และมีการทำความสะอาดหลังการใช้งานทุกครั้ง</p> <p>6.2 ที่นอน หมอน ผ้าห่มมีประจำตัวเด็กทุกคน สะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น</p> <p>6.3 ของใช้สำหรับเด็กต้องมีการแยกเก็บเป็นรายบุคคล ให้เป็นระเบียบและบริเวณที่จัดเก็บไม่ปนเปื้อนสิ่งสกปรก</p> <p>6.4 โต๊ะ เก้าอี้สำหรับรับประทานอาหารหรือทำกิจกรรม มีขนาดที่เหมาะสมและปลอดภัยกับเด็ก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีแก้วน้ำเพียงพอสำหรับเด็กทุกคน 2. ทำความสะอาดแก้วน้ำเฉพาะตัวเด็กด้วยน้ำยาทำความสะอาดภาชนะทุกวัน 3. กรณีแก้วน้ำส่วนรวมที่จัดไว้ให้เฉพาะคน เฉพาะครั้ง ทำความสะอาดด้วยน้ำยาทำความสะอาดภาชนะทุกครั้งหลังใช้ 4. จัดให้มีเครื่องนอนของใช้ส่วนตัวของเด็กแต่ละคนครบทุกคน และทำความสะอาดทุกสัปดาห์ 5. โต๊ะ เก้าอี้แข็งแรงไม่ชำรุดแตกหัก มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ (6 คะแนน)</p> <p>1. การตรวจสอบสุขภาพ (2 คะแนน)</p> <p>1.1 เด็กทุกคนได้รับการตรวจสอบสุขภาพและบันทึกทุกวันโดยการ</p> <p>1.1.1 เด็กมีไข้ ไอ น้ำมูก ผื่นตามตัวหรือไม่</p> <p>1.1.2 สังเกตอาการ/ภาวะแทรกซ้อน เช่น ท้องร่วง อาการไข้ในช่วงป่วย</p> <p>1.2 มีกิจกรรมส่งเสริมป้องกันควบคุมโรคติดต่อสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ สำหรับเด็กอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p> <p>1.3 การล้างมือทุกครั้งก่อนหยิบจับอาหารเข้าปาก หรือออกจากห้องสุขา</p> <p>1.4 ใช้ผ้าหรือกระดาษทิชชูปิดปากขณะไอ จาม</p>	<p>1. ตรวจสอบสุขภาพร่างกายเด็กเบื้องต้น ได้แก่ ตรวจผอม ตา ผิวหนัง เล็บมือ ปาก ฟัน และบาดแผล และมีบันทึกการตรวจสอบสุขภาพเด็กประจำวัน</p> <p>2. สังเกตความผิดปกติของเด็กตั้งแต่แรกเริ่มในแต่ละวัน เช่น มีไข้ ไอ น้ำมูก ผื่นตามตัว มีการบันทึกอาการเจ็บป่วยและการดูแลที่ให้กับเด็ก</p> <p>3. มีตารางกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันควบคุมโรคติดต่อสำหรับเด็กอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p> <p>4. มีกิจกรรมการสอนให้เด็กล้างมือด้วยน้ำและสบู่ทุกวัน</p> <p>5. มีกิจกรรมการสอนให้เด็กปิดปาก ปิดจมูกเวลาไอจาม</p>
<p>2. มีแผนและกิจกรรมรองรับเมื่อเกิดโรคระบาดในศูนย์เด็กเล็ก (1 คะแนน)</p> <p>2.1 ทำความสะอาดของเล่น ที่นอน/เครื่องนอนทุกสัปดาห์</p> <p>2.2 ทำความสะอาดห้องนอน ห้องเรียน ห้องครัว ห้องน้ำ และรอบๆ บริเวณศูนย์เด็กฯ และของใช้เด็กทุกวัน</p> <p>2.3 ทำความสะอาดแก้วน้ำส่วนตัว/ส่วนรวมของเด็กทุกครั้งที่ใช้งาน</p> <p>2.4 ซิมนมก่อนให้ที่จะให้เด็กรับประทาน</p>	<p>1. ทำความสะอาดของเล่น ที่นอนเด็กทุกสัปดาห์</p> <p>2. ทำความสะอาดภายในอาคารด้วยน้ำยาทำความสะอาดอย่างน้อยวันละ 1-2 ครั้ง</p> <p>3. ทำความสะอาดภายนอกอาคารด้วยน้ำยาทำความสะอาดอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง</p> <p>4. มีการเก็บรักษาและตรวจสอบคุณภาพนมโดยสุ่มเทใส่แก้วสังเกตสีตะกอน ฟอง กลิ่น และรสชาติที่เปลี่ยนไป</p>
<p>3. มีการจัดอบรมหรือถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ (1 คะแนน)</p> <p>3.1 ผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมหรือถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อ เช่น โรคมือเท้าปาก โรคหัด โรคไข้เลือดออก โรคตาแดง ฯลฯ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p> <p>3.2 มีสรุปการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในปีที่ผ่านมา</p>	<p>1. ครูและผู้ดูแลเด็กทุกคนได้รับการอบรม/ประชุมเรื่องการป้องกัน ควบคุมโรคติดต่อที่พบบ่อยในเด็ก อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p> <p>2. จัดทำรายงานการป้องกัน ควบคุมโรคประจำปี</p>
<p>4. มีการตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีนทุกภาคเรียน (1 คะแนน)</p> <p>4.1 มีทะเบียนและประวัติการรับวัคซีน</p>	<p>1. มีแบบบันทึกประวัติการได้รับวัคซีนของเด็กแต่ละคน</p> <p>2. บันทึกประวัติการได้รับวัคซีนเด็กแต่ละคนทุกภาคเรียน</p> <p>3. มีการตรวจสอบความครบถ้วนของการได้รับวัคซีนกรณีเด็กได้รับไม่ครบถ้วนแนะนำผู้ปกครอง</p>

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>5. มีการป้องกันแมลงและพาหะนำโรค (1 คะแนน)</p> <p>5.1 มีมุ้งลวดสภาพดีติดตั้งบริเวณห้องนอนหรือห้องอาคาร</p> <p>5.2 มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ และไม่พบแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะ</p> <p>5.3 มีห้องแยกหรือบริเวณแยกเด็กป่วย</p> <p>5.4 มีตู้ยาและยาสามัญประจำบ้าน เช่น พาราเซตามอล ORS อุปกรณ์ชุดทำแผลพร้อมใช้และไม่หมดอายุ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ติดตั้งมุ้งลวดบริเวณห้องนอนหรือห้องอาคาร มีการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ โดยการติดป้ายกำหนดวันดำเนินการและผู้รับผิดชอบ แยกที่พักเด็กป่วยเป็นสัดส่วนและอยู่ในสายตาของผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา หากแยกไม่ได้ต้องกั้นบริเวณเป็นสัดส่วน จัดให้มีตู้ยาและวัสดุอุปกรณ์ในการรักษาและปฐมพยาบาลเบื้องต้น และมีการตรวจสอบอายุการใช้งาน
<p>ด้านบุคลากร (7 คะแนน)</p> <p>1. สุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ (3 คะแนน)</p> <p>1.1 สุขภาพแข็งแรง ไม่มีอาการป่วยด้วยโรคติดต่อไม่ติดยาเสพติด</p> <p>1.2 แต่งกายสะอาด เรียบร้อย</p> <p>1.3 มีการประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง (แบบประเมินในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง)</p> <p>1.4 มีการตรวจสุขภาพประจำปีทุกปี (ตรวจสุขภาพทั่วไป หรือ x-ray ปอด อย่างน้อยทุก 2 ปี)</p>	<ol style="list-style-type: none"> บุคลากรทุกคนในศูนย์เด็กเล็กได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีหรือ x-ray ปอดอย่างน้อย ทุก 2 ปี บุคลากรทุกคนประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเองอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดทำแฟ้มประวัติสุขภาพของบุคลากรทุกคน
<p>2. ความรู้และการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก (4 คะแนน)</p> <p>2.1 ครูพี่เลี้ยงเด็กทุกคนได้รับการอบรมในเรื่องพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็กในหลักสูตรตามหลักสูตรครูพี่เลี้ยงเด็ก</p> <p>2.2 ครูพี่เลี้ยงเด็กมีความรู้ระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษา ปฐมวัย อย่างน้อย 1 คน</p> <p>2.3 อัตราส่วนการดูแลเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี มีผู้ดูแลเด็ก 1 คนต่อเด็ก 3 คน - เด็กอายุ 1-2 ปี ผู้ดูแลเด็ก 1 คนต่อเด็ก 5 คน - เด็กอายุ 2-3 ปี ผู้ดูแลเด็ก 1 คนต่อเด็ก 7-10 คน - เด็กอายุ 3 ปีขึ้นไป ผู้ดูแลเด็ก 1 คนต่อเด็ก 10-15 คน 	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำแฟ้มประวัติส่วนตัวครูผู้ดูแลเด็กทุกคน ประกอบด้วยหลักฐานการศึกษา การอบรม/การประชุมต่างๆ ฯลฯ จัดทะเบียนจำนวนเด็กจำแนกตามกลุ่มอายุ/ทะเบียนจำนวนครูและผู้ดูแลเด็ก
<p>ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (8 คะแนน)</p> <p>1. ผู้ปกครอง ชุมชน (6 คะแนน)</p> <p>1.1 มีคณะกรรมการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กที่มาจากผู้ปกครองชุมชน และมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง</p> <p>1.2 มีผู้แทนจากชุมชน ท้องถิ่น ผู้ปกครองร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก แผนการแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน</p> <p>1.3 ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น วันเด็ก วันครอบครัว เป็นต้น</p> <p>1.4 อปท. สนับสนุนงบประมาณจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ แก้ไขปัญหาสุขภาพเด็ก เช่น เด็กพัฒนาการล่าช้า ภาวะโภชนาการ ฟันผุ ฯลฯ</p>	<ol style="list-style-type: none"> จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดแผนการประชุมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดทำรายงานการประชุม/เอกสารประกอบการประชุม จัดทำแผนงาน/โครงการกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมและ อปท. สนับสนุนงบประมาณ

เกณฑ์มาตรฐาน	วิธีดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์และข้อเสนอแนะ
<p>2. เครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการขับเคลื่อน ศูนย์เด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (2 คะแนน)</p> <p>2.1 มีการสร้างเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก เช่น มีผู้มีจิตอาสาทำของเล่นพื้นบ้านให้กับเด็ก</p> <p>2.2 มีนโยบาย และสนับสนุนให้ศูนย์เด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>2.3 เป็นที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานที่สนใจ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำทะเบียนเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. มีประกาศนโยบายสนับสนุนให้ศูนย์เด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ 3. จัดทำทะเบียน/เอกสาร รูปภาพการศึกษาดูงานของหน่วยงานที่สนใจ
<p>ด้านผลลัพธ์ (4 คะแนน)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผลงานศูนย์เด็กเล็ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 2. ผลงานศูนย์เด็กเล็ก เด็กมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 3. ผลงานศูนย์เด็กเล็ก เด็กมีฟันน้ำนมผุไม่เกินร้อยละ 57 4. ผลงานศูนย์เด็กเล็ก เด็กที่พัฒนาการล่าช้าได้รับการส่งต่อไปยังสถานบริการฯ เพื่อแก้ไขพัฒนาการ 	<p>จัดทำสรุปผลการดำเนินงานในด้านผลลัพธ์ทั้ง 4 ข้อ</p>

อนามัย 55 แบบคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

คำแนะนำสำหรับผู้ทดสอบ

อนามัย 55 นี้ เป็นแบบเฝ้าระวังพัฒนาการ (Developmental surveillance) เบื้องต้นสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับปฐมภูมิ ที่จะใช้ติดตามพัฒนาการเด็ก ให้คำแนะนำแก่ครอบครัว และส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย ข้อทดสอบในอนามัย 55 ส่วนใหญ่มาจากเครื่องมือ Denver II โดยคัดเลือกเฉพาะข้อทดสอบที่เด็กส่วนใหญ่ควรทำได้ (อยู่ในช่วงเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75-90) ในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งมีข้อทดสอบทั้ง 4 ด้านของพัฒนาการ เด็กทุกคนควรได้รับการเฝ้าระวังพัฒนาการทุกครั้งที่มารับบริการที่คลินิกเด็กสุขภาพดีตามแนวทางอนามัย 55 นี้

การคัดกรองเด็ก ตามแบบอนามัย 55 ผู้ทดสอบควรดำเนินการ ดังนี้

1. เด็กที่จะรับการทดสอบพัฒนาการ จะต้องอยู่ในสภาวะปกติ ไม่เจ็บป่วย งดนอน งอแง หิว และควรทำก่อนฉีดวัคซีน
2. สถานที่สำหรับทดสอบพัฒนาการเด็ก ควรเป็นสัดส่วน ไม่มีเสียงรบกวน ไม่มีบุคคลอื่นนอกจากพ่อแม่ เด็ก และผู้ทดสอบเท่านั้น เพราะจะรบกวนขณะพูดคุยซักถาม ทดสอบพัฒนาการเด็ก
3. สร้างสัมพันธ์ภาพกับเด็กและพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูที่นำเด็กมาด้วยการแนะนำตนเองก่อน พูดคุยชี้แจงวัตถุประสงค์การทดสอบ ถามชื่อเด็กที่พ่อแม่เรียกเด็กบ่อยๆ หรือชื่อเล่นของเด็ก พูดคุยอย่างเป็นกันเองเพื่อสร้างความคุ้นเคย (และขณะพูดคุยกับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูควรหาของเล่นที่เหมาะสมกับวัยให้เด็กเล่น เช่น ตุ๊กตา ลูกบอล หนังสือภาพ บล็อกไม้ รูปสัตว์ ดินสอ หรือกระดาษ)
4. ชี้แจงพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กให้เข้าใจว่าจะทดสอบความสามารถในด้านต่างๆ ตามพัฒนาการของเด็กในปัจจุบัน และไม่ใช้การทดสอบไอคิวหรือระดับสติปัญญา ไม่จำเป็นต้องวิตกกังวล ไม่ต้องช่วยให้เด็กทำตามความสามารถ
5. ขณะทดสอบพัฒนาการ ถ้าเด็กเล็กๆ ให้นั่งบนตักพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ถ้าเด็กโตสามารถนั่งตามลำพังได้ ให้นั่งเก้าอี้ข้างๆ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู และสร้างบรรยากาศไม่ให้น่ากลัว โดยให้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูนั่งอยู่ด้วยตลอดเวลาการทดสอบ
6. ตรวจสอบ คำนวณวันเดือนปีเกิดเด็กให้ถูกต้อง โดยดูจากหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ เช่น สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก หรือใบรับรองการเกิดของเด็ก แล้วทดสอบเด็กตามช่วงอายุที่กำหนดไว้
7. ทดสอบข้อที่เด็กมีส่วนร่วมน้อยที่สุด หรือข้อทดสอบด้วยการสอบถามจากผู้เลี้ยงดูเด็กก่อน จนกระทั่งเด็กรู้สึกคุ้นเคยและไม่ทำทีกลัว จึงทดสอบข้อที่เด็กต้องกระทำด้วยตนเอง

ถ้าทดสอบไม่ผ่านข้อใด ครั้งที่ 1 ผู้ทดสอบไม่ควรตัดสินใจว่าเด็กมีปัญหาพัฒนาการ เพราะเด็ก อาจขาดโอกาสกระทำหรือขาดประสบการณ์ในการกระทำข้อนั้นๆ ผู้ทดสอบต้องให้คำแนะนำวิธีการส่งเสริมพัฒนาการข้อนั้นๆ โดยใช้เวลาพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูฝึกหัดเด็ก 1 เดือน และนัดทดสอบซ้ำครั้งที่ 2 หากเด็กยังกระทำไม่ได้ ให้ส่งเด็กไปรับการประเมินพัฒนาการด้วยเครื่องมือมาตรฐาน (Developmental Screening) เช่น Denver II, DSI คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กแรกเกิด-5 ปี สำหรับบุคลากรสาธารณสุข (300 ข้อ) ของกรมสุขภาพจิต เพื่อประเมินและกระตุ้นพัฒนาการต่อไป

ความสำคัญและวัตถุประสงค์

- **ความสำคัญ**

เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นอนาคตที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เด็กที่มีคุณภาพ คือ เด็กที่มีการเจริญเติบโตปกติ พัฒนาการสมบูรณ์ทุกด้านตามวัย และการเฝ้าระวังพัฒนาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อค้นหาปัญหาและส่งเสริมแก้ไขตั้งแต่ในระยะแรก อันจะมีผลให้เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม จากพ่อแม่ ครอบครัว และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้เลี้ยงดูเด็กในศูนย์เด็กเล็ก บุคคลที่เกี่ยวข้องมีเครื่องมือเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กเบื้องต้น ที่ง่าย สอดคล้องกับสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพจึงจัดทำแบบอนามัย 55 (อนามัย 49 ฉบับปรับปรุง) โดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาให้การปรึกษา

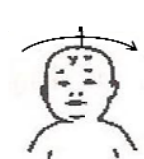
- **วัตถุประสงค์**

1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กปฐมวัยเบื้องต้น เพื่อค้นหาเด็กที่เสี่ยงต่อปัญหาพัฒนาการ เพื่อให้คำแนะนำแก่พ่อแม่ ครอบครัว เกี่ยวกับการเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
2. ผู้เลี้ยงดูเด็กของศูนย์เด็ก สามารถคัดกรองพัฒนาการเด็กเบื้องต้น เพื่อการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้คำแนะนำพ่อแม่ของเด็กให้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องที่บ้านควบคู่พร้อมกับที่ศูนย์เด็ก
3. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขใช้ในการเฝ้าระวังสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัย สำหรับการรายงานแผนการตรวจราชการและนิเทศงานของกระทรวงสาธารณสุข

- **อุปกรณ์ที่ใช้ในการคัดกรองพัฒนาการเด็ก อามัย 55**

1. ไหมพรมสีแดง ลูกกลมสีแดง ขนาดเท่าลูกเทนนิส
2. ลูกบาศก์ ใช้สีแดง เขียว เหลือง น้ำเงิน ขนาด 1X1 นิ้ว จำนวน 10 ก้อน
3. ลูกเทนนิส หรือลูกบอลขนาดเดียวกับลูกเทนนิส
4. กระดาษเปล่า
5. ดินสอ
6. ถ้วยพลาสติก ขนาดใส่ลูกเทนนิสได้

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 1 เดือน (± 7 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
จ้องหน้า	อุ้มหรือจับเด็กนอนหงาย ผู้ทดสอบมองหน้าเด็ก ซึ่งอยู่ห่างจากหน้าเด็ก ประมาณ 12 นิ้ว	เด็กสามารถจ้องหน้าผู้ทดสอบ
มองตาม กิ่งกลางลำตัว	จับเด็กนอนหงาย ผู้ทดสอบถือกลุ่มไหมพรมสีแดง ห่างจากหน้าเด็กประมาณ 8 นิ้ว เขย่ากลุ่มไหมพรมกระตุ้นให้เด็กสนใจ และค่อยๆ เคลื่อนไหมพรมช้าๆ ไปทางด้านข้างลำตัวเด็ก ข้างใดข้างหนึ่ง หลายๆ ครั้ง อาจหยุดการเคลื่อนไหวไหมพรม เพื่อให้เด็กสนใจ แล้วค่อยๆ ทำต่อ	เด็กมองตามไหมพรมจากด้านข้างถึงระยะกิ่งกลางลำตัวได้
ส่งเสียง (ถาม)	ระหว่างการทดสอบ ให้สังเกตว่าเด็กส่งเสียง อ้อแอ้ หรือไม่ หรือสอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กทำเสียงอ้อแอ้ได้
ยกศีรษะ (ถาม)	จับเด็กนอนคว่ำบนพื้นราบ หรือสอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กสามารถยกศีรษะและคางพ้นพื้นได้ชั่วคราว

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 2 เดือน (± 7 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
ยิ้มทัก (ถาม)	ระหว่างทดสอบให้สังเกตว่าเด็กยิ้มทัก (ยิ้มให้คนอื่นก่อน) ผู้ทดสอบหรือพ่อแม่ หรือไม่ หรือถามผู้เลี้ยงดู	เด็กยิ้มให้คนอื่นก่อนได้
มองผ่านกึ่งกลาง ลำตัว	จับเด็กนอนหงาย ผู้ทดสอบถือกลุ่มไหมพรม สีแดง ห่างจากหน้าเด็กประมาณ 8 นิ้ว เขย่ากลุ่มไหมพรมกระตุ้นให้เด็กสนใจ และค่อยๆ เคลื่อนไหมพรมช้าๆ ไปทางด้านข้างลำตัวเด็ก ข้างใดข้างหนึ่ง หลายๆ ครั้ง อาจหยุดการเคลื่อนไหวไหมพรม เพื่อให้เด็กสนใจ แล้วค่อยทำต่อ	เด็กมองตามไหมพรม ผ่านจุดกลางลำตัวได้
ทำเสียงอูอา (ถาม)	ระหว่างทดสอบ ให้สังเกตว่าเด็กทำเสียง อู อู หรือไม่ หรือ ถามผู้เลี้ยงดู	เด็กทำเสียงอู อู
ยกศีรษะ 45 องศา	จับเด็กนอนคว่ำบนพื้นราบ	เด็กสามารถยกศีรษะพ่นพ่น ท่ามุม 45 องศา ได้อย่างน้อย 2 ครั้ง

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 4 เดือน (± 15 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
มองมือตนเอง (ถาม)	ระหว่างทดสอบให้สังเกตว่าเด็กจ้องมือตัวเอง ประมาณ 2-3 วินาที หรือไม่ หรือสอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กจ้องมือตนเอง 2-3 วินาที
มองตาม 180 องศา	จับเด็กนอนหงาย ผู้ทดสอบถือกลุ่มไหมพรม สีแดงห่างจากหน้าเด็กประมาณ 8 นิ้ว เขย่ากลุ่มไหมพรมกระตุ้นความสนใจของเด็ก แล้วค่อยๆ เคลื่อนไหวไหมพรมช้าๆ ไปด้านข้างตัวเด็ก กลับไปมาหลายครั้ง	เด็กมองตามกลุ่มไหมพรม ได้ 180 องศา
ทำเสียงสูงๆ ต่ำๆ (ถาม)	ระหว่างทดสอบ ให้สังเกตว่าเด็กส่งเสียงแหลมได้หรือไม่ หรือสอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กส่งเสียงแหลม เวลาดีใจ หรือ เวลาพุดคุยด้วย
ท่านอนคว่ำยกอก พื้นพื้น	จับเด็กนอนคว่ำบนพื้นราบ	เด็กยกศีรษะและอก โดยใช้แขนยันกับพื้นพยุงตัวไว้

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 6 เดือน (± 15 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
หยิบของป้อนเอง (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถหยิบขนม หรืออาหารเข้าปากได้ไหม	เด็กหยิบขนมหรืออาหารเข้าปากได้
มองตามของตก	ให้เด็กนั่งบนตักผู้เลี้ยงดู ผู้ทดสอบถือกลุ่มใหม่พรมสีแดง อยู่ในระดับสายตาเด็ก เขย่าเล็กน้อยเพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจ เมื่อเด็กมองแล้ว ผู้ทดสอบปล่อยกลุ่มใหม่พรมให้ตกลงพื้น โดยไม่ขยับแขนและมือ	เด็กก้มมองหากกลุ่มใหม่พรมที่ตกลงพื้น
หันหาเสียงเรียก	ผู้ทดสอบยืนอยู่ข้างหลังเด็ก เอียงไปทางขวา ห่างจากเด็กประมาณ 6-12 นิ้ว ใช้มือปิดปากเรียกชื่อเด็กหลายๆ ครั้ง และทำซ้ำโดยยืนเอียงไปทางซ้าย	เด็กหันหาเสียงเรียก
ตั้งขึ้นนั่ง ศีรษะไม่ห้อย	จับเด็กนอนหงาย ผู้ทดสอบจับมือเด็ก ค่อยๆ ดึงเด็กขึ้นมาอยู่ในท่านั่ง	ศีรษะเด็กไม่ห้อย ขณะตั้งขึ้นมาในท่านั่ง

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 9 เดือน (± 15 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
โบกมือ บ้ายบาย (ถาม)	ผู้ทดสอบมองหน้าเด็ก แล้วโบกมือ พูดว่า บ้ายบาย (ควรทำเมื่อเด็กจะกลับ) หรือสอบถามจากผู้เลี้ยงดู	เด็กโบกมือได้เอง โดยผู้เลี้ยงดูไม่ต้องจับมือ ให้ทำ
ถือก้อนไม้ มือละก้อน	วางก้อนไม้ 2 ก้อน ไว้บนโต๊ะ ข้างหน้าเด็ก กระตุ้นให้เด็กหยิบก้อนไม้ (ห้ามส่งให้กับ มือเด็ก)	เด็กสามารถหยิบก้อนไม้ 2 ก้อน พร้อมๆกันได้ (หยิบทั้ง 2 มือ)
เลียนเสียงพูดคุย (ถาม)	ระหว่างการทดสอบ ให้สังเกตว่าเด็ก ทำเสียงเหมือนคุยกับตัวเองหรือไม่ หรือ สอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กทำเสียงที่แตกต่างกัน 2-3 เสียง ต่อเนื่องกัน เป็นภาษาเด็ก คล้ายประโยค ยาวๆ แต่ฟังไม่รู้เรื่อง
ลุกขึ้นนั่ง (ถาม)	ขณะเด็กนอนหงาย หรือนอนคว่ำ หรือ คลาน หรือเกาะเดิน กระตุ้นให้เด็กนั่ง หรือ สอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กสามารถเปลี่ยนอิริยาบถเป็นท่านั่งได้

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 12 เดือน (± 15 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
บอกความต้องการ (ถาม)	ระหว่างการทดสอบให้สังเกตว่า เด็กสามารถบอกผู้ทดสอบหรือพ่อแม่ ถึงความต้องการของตนเองได้ โดยไม่ร้องไห้ หรือสอบถามจากผู้เลี้ยงดู	เด็กสามารถบอกความต้องการได้ โดยไม่ร้องไห้ เช่น ชี้ เอื้อมมือไปหยิบ ทำเสียงดึงมือ พุด
หยิบก้อนไม้ใส่ถ้วย	วางก้อนไม้ 3 ก้อน และถ้วยไว้บนโต๊ะข้างหน้าเด็ก กระตุ้นให้หยิบก้อนไม้ใส่ถ้วย โดยอาจสาธิตหรือใช้คำพูด (การสาธิตไม่จำเป็นต้องทำหลายครั้ง)	เด็กสามารถหยิบก้อนไม้ใส่ถ้วยได้ อย่างน้อย 1 ก้อน
เรียกพ่อแม่ อย่างมีความหมาย (ถาม)	ระหว่างทดสอบ ให้สังเกตว่าเด็กพูดคำว่า พ่อ แม่ เมื่อต้องการเรียก พ่อ แม่ หรือไม่ หรือสอบถามจากผู้เลี้ยงดูเด็ก	เด็กสามารถเรียก พ่อ แม่ เมื่อต้องการเรียก
พูดคำที่มีความหมาย 1 คำ (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูเด็กว่าพูดได้กี่คำ อะไรบ้าง	เด็กพูดได้ 1 คำ ที่มีความหมาย โดยไม่ใช่ พ่อ แม่ หรือ ชื่อของคนในครอบครัวและสัตว์เลี้ยง
ยืนนาน 2 วินาที	จับเด็กอยู่ในท่ายืน หลังจากเด็กทรงตัวได้แล้ว ให้เด็กยืนเอง	เด็กยืนได้นาน 2 วินาที

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 18 เดือน (± 15 วัน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
ใช้ช้อนกินอาหาร (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูว่า เด็กใช้ช้อนตักอาหารได้หรือไม่ และหมากหรือน้อย	เด็กสามารถใช้ช้อนตักอาหารเองได้ โดยหกเพียงเล็กน้อย
ต่อก้อนไม้ 2 ชั้น	เด็กอยู่ในท่าที่นั่งที่ถนัดจะต่อก้อนไม้ได้ วางก้อนไม้ไว้ข้างหน้าเด็ก 4-5 ก้อน กระตุ้นให้เด็กต่อก้อนไม้ อาจทำให้ดูก่อนได้ และให้เด็กทดลองได้ 3 ครั้ง	เด็กสามารถต่อก้อนไม้ โดยไม่ล้ม จำนวน 2 ก้อน 3 ครั้ง
พูดได้ 3 คำ (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กพูดได้กี่คำ อะไรบ้าง	เด็กพูดได้ 3 คำ ที่มีความหมาย โดยไม่ใช่ ปาปา มามา หรือ ชื่อของคนในครอบครัว และสัตว์เลี้ยง
วิ่ง	กระตุ้นให้เด็กวิ่ง โดยอาจกลิ้งลูกบอลให้เด็กวิ่งตาม	เด็กสามารถวิ่งได้อย่างดี ไม่ล้ม และไม่ใช้เดินเร็ว

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 2 ปี (± 1 เดือน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
ถอดเสื้อผ้า (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กถอดเสื้อผ้า หรือเครื่องแต่งกายอะไรได้เองบ้าง	เด็กสามารถถอดชิ้นใดชิ้นหนึ่งต่อไปนี้ได้ คือ รองเท้าหุ้มส้น เสื้อผ้าหน้า กางเกง เสื้อยืด ไม่ผ่าน ถ้าเด็กถอดหมวก ถุงเท้า รองเท้าแตะ หรือรองเท้าที่สลับหลุดได้ง่าย
ต่อก้อนไม้ 4 ชั้น	เด็กอยู่ในท่า นั่งที่ถนัดจะต่อก้อนไม้ได้ วางก้อนไม้ 7-8 ก้อน ไว้ข้างหน้าเด็ก กระตุ้นให้เด็กต่อก้อนไม้ อาจทำให้ดูก่อนได้ ให้เด็กทดลองได้ 3 ครั้ง	เด็กสามารถต่อก้อนไม้ โดยไม่ล้ม จำนวน 4 ก้อน 3 ครั้ง
ชื่อวัยวะ 6 ส่วน	บอกให้เด็กชื่อวัยวะของผู้เลี้ยงดูที่ละอย่าง คือ ผม จมูก ตา หู ปาก มือ เท้า ท้อง	เด็กสามารถชื่อวัยวะได้ถูกต้องอย่างน้อย 6 ส่วน ใน 8 ส่วน
พูด 2 คำ ต่อกัน (ถาม)	ระหว่างการทดสอบ สังเกตว่าเด็กพูดคำโดดหรือคำเดี่ยวๆ ได้อย่างน้อย 2 คำ เชื่อมกันได้อย่างน้อย 2 คำ ที่มีความหมาย หรือ สอบถามผู้เลี้ยงดู	เด็กสามารถพูดคำ 2 คำ ที่มีความหมายต่อกัน เช่น กินน้ำ กินนม ไปแล้ว เล่นบอล ไม่ผ่าน ถ้าเด็กพูดว่า ขอขอบคุณ สาธุ จ๊ะเอ๋ อูอา บ้ายบาย
โยนบอล	ให้เด็กถือลูกบอล ผู้ทดสอบยืนห่างเด็กอย่างน้อย 3 ฟุต บอกให้เด็กโยนลูกบอล โดยยกแขนสูง อาจทำให้ดูเป็นตัวอย่างให้ทำได้ 3 ครั้ง	เด็กโยนลูกบอล โดยยกแขนสูง

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
ใส่เสื้อผ้า(ถวม)	ถามผู้เลี้ยงดูได้กว่าเด็กสามารถใส่เสื้อผ้าเองได้ไหม และใส่ขึ้นไหนได้	เด็กสามารถใส่ขึ้นใดชิ้นหนึ่งได้ คือ ชุดชั้นใน ถุงเท้า รองเท้า เสื้อผ้าหน้า รองเท้า ไม่จำเป็นต้องผูกเชือกได้หรือใส่ถูกข้าง ถ้าใส่หมวกไม่ผ่าน
ต่อก้อนไม้ 6 ชั้น	เด็กอยู่ในท่าที่นั่งที่ถนัดจะต่อก้อนไม้ได้ วางก้อนไม้ 10 ก้อนไว้ข้างหน้าเด็ก กระตุ้นให้เด็กต่อก้อนไม้ อาจทำให้ต่อก้อนได้ ให้เด็กทดลองได้ 3 ครั้ง	เด็กสามารถต่อก้อนไม้ได้โดยไม่ล้มจำนวน 6 ก้อน 3 ครั้ง
พูดให้ผู้อื่นเข้าใจ ครึ่งหนึ่ง	สังเกตการพูดของเด็กตลอดการทดสอบ	ผู้ทดสอบเข้าใจสิ่งที่เด็กพูดอย่างน้อยครึ่งหนึ่ง
กระโดดอยู่กับที่	บอกให้เด็กกระโดด อาจทำให้เด็กคุกก่อนได้	เด็กกระโดดโดยเท้าทั้ง 2 ข้างพ่นพ่นพร้อมๆกัน ไม่ต้องวิ่งก่อนกระโดด หรือพยุงตัวเพื่อกระโดด

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 3 ปี (± 1 เดือน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
ใส่เสื้อสวมศีรษะ (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กใส่เสื้อผ้าเองได้ไหม	เด็กสามารถใส่เสื้อยืดสวมศีรษะ และใส่แขนเสื้อตัวเอง เสื้ออาจกลับหน้ากลับหลังหรือกลับตะเข็บได้
ต่อก้อนไม้ 8 ชั้น	เด็กอยู่ในท่าที่นั่งที่ถนัดจะต่อก้อนไม้ได้ วางก้อนไม้ 10 ก้อน ไว้ข้างหน้าเด็ก กระตุ้นให้เด็กต่อก้อนไม้ อาจทำให้ดูก่อนได้ ให้เด็กทดลองได้ 3 ครั้ง	เด็กสามารถต่อก้อนไม้ได้ โดยไม่ล้มจำนวน 8 ก้อน 3 ครั้ง
เลียนแบบวาดเส้นตั้ง	ให้เด็กนั่งท่าสบาย วางกระดาษ ดินสอไว้ข้างหน้าเด็ก ผู้ทดสอบแสดงวิธีขีดเส้นตรงแนวตั้งให้ดู และให้เด็กทำตาม ห้ามจับมือทำ ให้เด็กทำได้ 3 ครั้ง	เด็กสามารถขีดเส้นตรงได้ 1 เส้น ขึ้นไปที่มีความยาว อย่างน้อย 2 นิ้ว และทำมุมน้อยกว่า 30 องศา <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> ผ่าน </div> <div style="text-align: center;"> ไม่ผ่าน </div> </div>
รู้จักคุณศัพท์ อย่างน้อย 2 คำ	ถามคำถามต่อไปนี้ ทีละคำถาม 1. ทำอย่างไร เมื่อเราหนาว 2. ทำอย่างไร เมื่อเราหิว 3. ทำอย่างไร เมื่อเราเหนื่อย	เด็กตอบถูกต้อง 2 ใน 3 คำ ตามเกณฑ์ดังนี้ หนาว - ใส่เสื้อ (หนาว) ห่มผ้า หิว - กิน ชอกกิน เหนื่อย - ไปนอน นอนหลับ พักผ่อน นอนพัก
ยืนขาเดียว 1 วินาที	ผู้ทดสอบแสดงให้เด็กดู วิธียืนขาเดียว บอกให้เด็กยืนขาเดียวให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ ให้ทำได้ 3 ครั้ง แล้วเปลี่ยนขาให้ทำได้ 3 ครั้ง	เด็กยืนขาเดียวได้นาน อย่างน้อย 1 วินาที

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
ชูนิ้วหัวแม่มือ	ผู้ทดสอบชูนิ้วหัวแม่มือข้างใดข้างหนึ่งให้เด็กดู กระดิกขยับเฉพาะนิ้ว บอกให้เด็กทำตาม	เด็กสามารถชูและขยับนิ้วหัวแม่มือข้างใดข้างหนึ่งโดยไม่ขยับนิ้วอื่นได้
บอกได้ 1 สี	วางก้อนไม้สีแดง สีน้ำเงิน สีเหลือง และสีเขียว อย่างละ 1 ก้อน ไว้บนโต๊ะข้างหน้าเด็ก ผู้ทดสอบชี้ที่ก้อนไม้ก้อนหนึ่ง ถามเด็กว่านี่สีอะไร หลังจากเด็กตอบแล้ว ให้เปลี่ยนที่ก้อนไม้นั้น แล้วถามสีอื่นอีกจนครบทั้ง 4 สี	เด็กบอกสีถูกต้องอย่างน้อย 1 สี
ยืนขาเดียว 2 วินาที	ผู้ทดสอบแสดงให้เด็กดูวิธียืนขาเดียว แล้วบอกให้เด็กยืนขาเดียวให้นานที่สุด ให้ทำ 3 ครั้ง บันทึกเวลาสูงสุดที่เด็กทำได้ทั้ง 3 ครั้ง แล้วให้เปลี่ยนขา ให้ลองได้ 3 ครั้ง และบันทึกเวลาสูงสุดที่เด็กทำได้ทั้ง 3 ครั้ง	เด็กยืนขาเดียวในเวลาน้อยที่สุด คือ 2 วินาที ของทั้ง 2 ขา

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 4 ปี (± 1 เดือน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
แต่งตัวเอง (ถ้าม)	ถามผู้เลี้ยงดูว่าเด็กสามารถใส่เสื้อผ้าเองได้ไหม	เด็กสามารถใส่เสื้อผ้าเองได้อย่างสมบูรณ์ และถูกต้อง โดยไม่ต้องให้ใครช่วย (ผูกข้าง ถักตะเข็บ แต่ไม่จำเป็นต้องผูกเชือก หรือติดกระดุม หรือรูดซิปด้านหลัง)
ลอกรูป ○	วางกระดาษและดินสอไว้ที่ข้างหน้าเด็ก ผู้ทดสอบให้เด็กดูรูป ○ ซึ่และบอกให้เด็กเขียนให้เหมือนรูปนี้ โดยไม่ต้องบอกว่าวงกลม และไม่ต้องใช้นิ้วเขียนให้ดู ให้ทำ 3 ครั้ง	เด็กสามารถเขียนรูปวงกลมหรือใกล้เคียงได้ รูปที่ผ่าน ○ รูปที่ไม่ผ่าน ◡
รู้จักคุณศัพท์ 3 คำ	ถามคำถามต่อไปนี้ที่ละคำถาม 1. ทำอย่างไร เมื่อเราหนาว 2. ทำอย่างไร เมื่อเราหิว 3. ทำอย่างไร เมื่อเราเหนื่อย	เด็กตอบถูกต้องทั้ง 3 คำถาม ตามเกณฑ์ดังนี้ หนาว - ใส่เสื้อ (หนาว) ห่มผ้า หิว - กิน ขอกิน เหนื่อย - ไปนอน นอนหลับ พักผ่อน นอนพัก
ยีนขาเดียว 3 วินาที	ผู้ทดสอบแสดงให้เด็กดูวิธียีนขาเดียว บอกให้เด็กยีนขาเดียวให้นานที่สุดเท่าที่ทำได้ ให้ทำ 3 ครั้ง แล้วเปลี่ยนขาให้ทำได้ 3 ครั้ง	เด็กยีนขาเดียวได้นาน อย่างน้อย 3 วินาทีของทั้ง 2 ขา

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 4 ปี 6 เดือน

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
จัดอาหาร (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูเด็กว่าเด็กสามารถจัดอาหาร โดยหยิบขามใส่อาหารเอง หยิบช้อนเอง ตักแบ่งอาหารเอง	ผู้เลี้ยงดูรายงานว่าเด็กทำได้
ลอกรูป +	วางกระดาษ ดินสอ ไว่ข้างหน้าเด็ก ผู้ทดสอบให้เด็กดูรูป + และบอกให้เด็กเขียนเหมือนรูปนี้ โดยไม่ต้องเอ่ยชื่อรูป และไม่ต้องทำให้ดู ให้ทำได้ 3 ครั้ง	เด็กสามารถเขียนเส้น 2 เส้นตัดกันตรงกลาง หรือเกือบตรงกลาง เส้นอาจไม่ตรงได้
บอกได้ 4 สี	วางก้อนไม้สีแดง สีน้ำเงิน สีเหลือง และสีเขียว อย่างละ 1 ก้อน ไว่บนโต๊ะข้างหน้าเด็ก ผู้ทดสอบชี้ที่ก้อนไม้ก้อนใดก้อนหนึ่งถามเด็กว่านี่สีอะไร หลังจากเด็กตอบแล้ว ให้เปลี่ยนที่ก้อนไม้นั้น แล้วถามสีอื่นอีก จนครบทั้ง 4 สี	เด็กบอกสีถูกต้อง 4 สี
ยีนขาเดียว 4 วินาที	ผู้ทดสอบแสดงให้เด็กดูวิธียีนขาเดียว แล้วบอกให้เด็กยีนขาเดียวให้นานที่สุด ให้ทำ 3 ครั้ง บันทึกเวลาสูงสุดที่เด็กทำได้ทั้ง 3 ครั้ง แล้วให้เปลี่ยนขา ให้ลองได้ 3 ครั้ง และบันทึกเวลาสูงสุดที่เด็กทำได้ทั้ง 3 ครั้ง	เด็กสามารถยีนขาเดียวในเวลาน้อยที่สุด คือ 4 วินาที ของทั้ง 2 ขา

วิธีคัดกรองพัฒนาการเด็กอายุ 5 ปี (± 1 เดือน)

พัฒนาการ	วิธีคัดกรอง	ผ่าน
แปรงฟันเอง (ถาม)	ถามผู้เลี้ยงดูเด็กว่าเด็กสามารถแปรงฟันได้เองไหม รวมทั้งการบิยาสีฟันใส่แปรง และการแปรงขึ้น-ลง	ผู้เลี้ยงดูรายงานว่าเด็กแปรงฟันเองได้
เขียนแบบวาด ☐	ผู้ทดสอบวาดรูป ☐ ให้เด็กดู โดยขีดเส้นตรง 2 เส้นที่อยู่ตรงข้ามกัน แล้วขีดเส้นตรงที่เหลือ ให้เด็กดูเป็นแบบอย่าง และให้เด็กวาดเอง โดยให้ทำได้ 3 ครั้ง	☐ เด็กเขียน ได้
นับก้อนไม้ 5 ก้อน	วางก้อนไม้ 8 ก้อนไว้บนโต๊ะข้างหน้าเด็ก วางกระดาษ 1 แผ่นไว้ข้างก้อนไม้ บอกให้เด็กหยิบก้อนไม้ 5 ก้อน วางบนกระดาษ เมื่อเด็กทำเสร็จ ถามเด็กว่ามีก้อนไม้กี่ก้อน บนกระดาษ	เด็กวางก้อนไม้ 5 ก้อน และบอกจำนวนถูกต้อง
ยืนขาเดียว 5 วินาที	ผู้ทดสอบแสดงให้เด็กดูวิธียืนขาเดียว แล้วบอกให้เด็กยืนขาเดียวให้นานที่สุด ให้ทำ 3 ครั้ง บันทึกเวลาสูงสุดที่เด็กทำได้ทั้ง 3 ครั้ง แล้วให้เปลี่ยนขา ให้ลองได้ 3 ครั้ง และบันทึกเวลาสูงสุดที่เด็กทำได้ทั้ง 3 ครั้ง	เด็กสามารถยืนขาเดียวในเวลาน้อยที่สุด คือ 5 วินาที ของทั้ง 2 ขา ถ้าเด็กยืนขาขวาข้างเดียวได้ 3 วินาที ยืนขาซ้ายข้างเดียวได้ 5 วินาที ถือว่าไม่ผ่าน

แบบคัดกรองอนามัย 55 (พัฒนาการเด็กปฐมวัย)

ชื่อสถานบริการ.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ชื่อ-สกุลเด็ก.....วัน/เดือน/ปีเกิด.....เพศ.....
 ที่อยู่ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

อายุ 1 เดือน ± 7 วัน วันที่.....	อายุ 2 เดือน ± 7 วัน วันที่.....	อายุ 4 เดือน ± 15 วัน วันที่.....	อายุ 6 เดือน ± 15 วัน วันที่.....
• จ้องหน้า ☐	• ยิ้มทัก (ถาม) ☐	• มองมือตนเอง(ถาม) ☐	• หยิบของป้อนเอง (ถาม) ☐
• มองตามกึ่งกลางลำตัว ☐	• มองผ่านกึ่งกลางลำตัว ☐	• มองตาม 180 องศา ☐	• มองตามของตก ☐
• ส่งเสียง (ถาม) ☐	• ทำเสียงอูอา (ถาม) ☐	• ทำเสียงสูงๆ ต่ำๆ (ถาม) ☐	• หันหาเสียงเรียก ☐
• ยกศีรษะ (ถาม) ☐	• ยกศีรษะ 45 องศา ☐	• ทำนอนคว่ำยกอกพ้นพื้น ☐	• ดึงขึ้นนั่งศีรษะไม่ห้อย ☐
อายุ 9 เดือน ± 15 วัน วันที่.....	อายุ 12 เดือน ± 15 วัน วันที่.....	อายุ 18 เดือน ± 1 เดือน วันที่.....	อายุ 2 ปี ± 1 เดือน วันที่.....
• โบกมือ บ้ายบาย (ถาม) ☐	• บอกความต้องการ (ถาม) ☐	• ใช้ช้อนกินอาหาร (ถาม) ☐	• ถอดเสื้อผ้า ☐
• ถือก้อนไม้มีมือละก้อน ☐	• หยิบก้อนไม้ใส่ถ้วย ☐	• ต่อก้อนไม้ 2 ชั้น ☐	• ต่อก้อนไม้ 4 ชั้น ☐
• เลียนเสียงพูดคุย (ถาม) ☐	• เรียกพ่อ แม่ อย่างมีความหมาย (ถาม) ☐	• พูดได้ 3 คำ (ถาม) ☐	• ชื่อวัยาะ 6 ส่วน ☐
• ลูกขึ้นนั่ง (ถาม) ☐	• พูดคำที่มีความหมาย 1 คำ (ถาม) ☐	• ร้อง ☐	• พูด 2 คำ ต่อกัน (ถาม) ☐
	• ยืนนาน 2 วินาที ☐		• โยนบอล ☐
อายุ 2 ปี 6 เดือน วันที่.....	อายุ 3 ปี ± 1 เดือน วันที่.....	3 ปี 6 เดือน วันที่.....	อายุ 4 ปี ± 1 เดือน วันที่.....
• ใส่เสื้อผ้า (ถาม) ☐	• ใส่เสื้อสวมศีรษะ (ถาม) ☐	• ชูนิ้วหัวแม่มือ ☐	• แต่งตัวเอง (ถาม) ☐
• ต่อก้อนไม้ 6 ชั้น ☐	• ต่อก้อนไม้ 8 ชั้น ☐	• บอกได้ 1 สี ☐	• ลอกรูป ○ ☐
• พูดให้ผู้อื่นเข้าใจครึ่งหนึ่ง ☐	• เลียนแบบวาดเส้นตั้ง ☐	• ยืนขาเดียว 2 วินาที ☐	• รู้จักคำคุณศัพท์ 3 คำ ☐
• กระโดดอยู่กับที่ ☐	• รู้จักคำคุณศัพท์อย่างน้อย 2 คำ ☐		• ยืนขาเดียว 3 วินาที ☐
	• ยืนขาเดียว 1 วินาที ☐		
อายุ 4 ปี 6 เดือน วันที่.....		อายุ 5 ปี ± 1 เดือน วันที่.....	
• จัดอาหาร (ถาม) ☐	• ลอกรูป + ☐	• แปรงพื้นเอง (ถาม) ☐	• นับก้อนไม้ 5 ก้อน ☐
• บอกได้ 4 สี ☐	• ยืนขาเดียว 4 วินาที ☐	• เลียนแบบวาด ☐	• ยืนขาเดียว 5 วินาที ☐

หมายเหตุ ✓ = เด็กทำได้
 X = เด็กทำไม่ได้
 - = ทดสอบไม่ได้ เด็กไม่ร่วมมือ หรือไม่สบาย

แบบประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กอายุ 1-3 ปี

ชื่อ-สกุล.....
ครั้งที่.....วันที่.....

ความหมาย

พฤติกรรมการบริโภคอาหารแต่ละข้อนั้น หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสม หากพฤติกรรมในข้อใดไม่ปฏิบัติ แสดงว่าต้องปรับปรุงพฤติกรรมในเรื่องนั้น

วิธีประเมิน

1. ประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหารในช่วง 1 สัปดาห์ ที่ผ่านมา
2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติในพฤติกรรมแต่ละข้อ ถ้าไม่ปฏิบัติ ให้ดูว่าสิ่งที่ทำนั้นน้อยกว่าหรือมากกว่าจากที่แนะนำ

พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เหมาะสม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
		น้อยกว่า	มากกว่า
1. กินอาหารเข้าที่มีกลุ่มอาหารอย่างน้อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าว-แป้งและเนื้อสัตว์ หรือกลุ่มข้าว-แป้งและนม ทุกวัน			
2. กินอาหารหลัก วันละ 3 มื้อ (เช้า กลางวัน เย็น) ทุกวัน			
3. กินอาหารว่าง วันละ 2 ครั้ง (ช่วงสายและช่วงบ่าย) ทุกวัน			
4. ปริมาณอาหารที่บริโภคในแต่ละกลุ่ม			
4.1 กินอาหารกลุ่มข้าว-แป้ง วันละ 3 ทัพพี ทุกวัน			
4.2 กินอาหารกลุ่มผัก วันละ 2 ทัพพี ทุกวัน			
4.3 กินอาหารกลุ่มผลไม้ วันละ 3 ส่วน ทุกวัน			
4.4 กินอาหารกลุ่มเนื้อสัตว์ วันละ 3 ช้อนกินข้าว ทุกวัน			
4.5 ดื่มนม <ul style="list-style-type: none"> ● นมรสจืด วันละ 2-3 แก้วหรือกล่อง ทุกวัน สำหรับเด็กไม่อ้วน และเด็กอ้วนอายุ 1-2 ปี ● นมพร่องมันเนย/นมขาดมันเนย วันละ 2-3 แก้วหรือกล่อง ทุกวัน สำหรับเด็กอ้วนอายุ 3 ปี 			
5. กินปลา สัปดาห์ละอย่างน้อย 3 วัน			
6. กินไข่ สัปดาห์ละ 3-7 วัน ๆ ละ 1 ฟอง			
7. กินอาหารที่เป็นแหล่งธาตุเหล็ก เช่น ตับ เลือด เป็นต้น สัปดาห์ละ 1-2 วัน			
8. กินยาเสริมธาตุเหล็ก (เลือกให้ตรงตามภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก) <ul style="list-style-type: none"> ● สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ช้อนชา สำหรับเด็กที่มีการเจริญเติบโตดี ● ทุกวัน ๆ ละ 1 ช้อนชา สำหรับเด็กที่ขาดอาหารและกลุ่มเสี่ยง เป็นเวลา 1 เดือน 			
9. กินอาหารประเภทผัด ทอด และกะทิ (เลือกให้ตรงตามภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก) <ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มากกว่า 4 อย่างต่อวัน สำหรับเด็กที่มีการเจริญเติบโตดี ● ไม่มากกว่า 3 อย่างต่อวัน สำหรับเด็กอ้วนและกลุ่มเสี่ยง ● มากกว่า 4 อย่างต่อวัน สำหรับเด็กขาดอาหารและกลุ่มเสี่ยง 			
10. ไม่กินเนื้อสัตว์ติดมัน เช่น หมูสามชั้น ขาหมู คอหมู หนังไก่ หนังเป็ด เป็นต้น			
11. ไม่กินขนมที่มีรสหวาน เช่น ไอศกรีมหวานเย็น ช็อคโกแลต หมากฝรั่ง ลูกอม เยลลี่ เป็นต้น			
12. ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวาน เช่น น้ำอัดลม น้ำหวาน โกโก้เย็น ชาเย็น น้ำปั่น น้ำผลไม้ นมเปรี้ยว เป็นต้น			
13. ไม่กินขนมเบเกอรี่ เช่น เค้ก พาย โดนัท เป็นต้น			
14. ไม่กินขนมขบเคี้ยว เช่น ปลาเส้นปรุงรส มันฝรั่งทอด ขนมปังเวเฟอร์ ขนมปังแท่ง เป็นต้น			
15. ไม่เติมเครื่องปรุงรสเค็ม เช่น น้ำปลา ซีอิ๊ว แม็กกี้ ในอาหารที่ปรุงสุกแล้ว ทุกครั้ง			
16. ไม่เติมน้ำตาลในอาหารที่ปรุงสุกแล้ว			

แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของเด็กอายุ 4-5 ปี

ชื่อ-สกุล.....
ครั้งที่.....วันที่.....

ความหมาย

พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารแต่ละข้อนั้น หมายถึง พฤติกรรมที่เหมาะสม หากพฤติกรรมในข้อใดไม่ปฏิบัติ แสดงว่า ต้องปรับปรุงพฤติกรรมในเรื่องนั้น

วิธีประเมิน

1. ประเมินพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารในช่วง 1 สัปดาห์ ที่ผ่านมา
2. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติในพฤติกรรมแต่ละข้อ ถ้าไม่ปฏิบัติ ให้ดูว่าสิ่งที่ทำนั้นน้อยกว่าหรือมากกว่าจากที่แนะนำ

พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่เหมาะสม	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
		น้อยกว่า	มากกว่า
1. กินอาหารเข้าที่มีกลุ่มอาหารอย่างน้อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าว-แป้งและเนื้อสัตว์ หรือกลุ่มข้าว-แป้งและนม ทุกวัน			
2. กินอาหารหลัก วันละ 3 มื้อ (เช้า กลางวัน เย็น) ทุกวัน			
3. กินอาหารว่าง วันละ 2 ครั้ง (ช่วงสายและช่วงบ่าย) ทุกวัน			
4. ปริมาณอาหารที่บริโภคในแต่ละกลุ่ม			
4.1 กินอาหารกลุ่มข้าว-แป้ง วันละ 5 ทัพพี ทุกวัน			
4.2 กินอาหารกลุ่มผักวันละ 3 ทัพพี ทุกวัน			
4.3 กินอาหารกลุ่มผลไม้ วันละ 3 ส่วน ทุกวัน			
4.4 กินอาหารกลุ่มเนื้อสัตว์ วันละ 3 ช้อนกินข้าว ทุกวัน			
4.5 ดื่มนม <ul style="list-style-type: none"> ● นมสดรสจืด วันละ 2-3 แก้วหรือกล่อง ทุกวัน สำหรับเด็กไม่อ้วน ● นมพร่องมันเนย/นมขาดมันเนย วันละ 2-3 แก้วหรือกล่อง ทุกวัน สำหรับเด็กอ้วน 			
5. กินปลาสดปลาทะเลอย่างน้อย 3 วัน			
6. กินไข่ สัปดาห์ละ 3-7 วัน ไข่ 1 ฟอง			
7. กินอาหารที่เป็นแหล่งธาตุเหล็ก เช่น ตับ เลือด เป็นต้น สัปดาห์ละ 1-2 วัน			
8. กินยาน้ำเสริมธาตุเหล็ก (เลือกให้ตรงตามภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก) <ul style="list-style-type: none"> ● สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ไข่ 1 ช้อนชา สำหรับเด็กที่มีการเจริญเติบโตดี ● ทุกวัน ไข่ 1 ช้อนชา สำหรับเด็กที่ขาดอาหารและกลุ่มเสี่ยง เป็นเวลา 1 เดือน 			
9. กินอาหารประเภทผัด ทอด และกะทิ (เลือกให้ตรงตามภาวะการเจริญเติบโตของเด็ก) <ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มากกว่า 4 อย่างต่อวัน สำหรับเด็กที่มีการเจริญเติบโตดี ● ไม่มากกว่า 2 อย่างต่อวัน สำหรับเด็กอ้วนและกลุ่มเสี่ยง ● มากกว่า 4 อย่างต่อวัน สำหรับเด็กขาดอาหารและกลุ่มเสี่ยง 			
10. <u>ไม่</u> กินเนื้อสัตว์ติดมัน เช่น หมูสามชั้น ขาหมู คอหมู หนังไก่ หนังเป็ด เป็นต้น			
11. <u>ไม่</u> กินขนมที่มีรสหวาน เช่น ไอศกรีมหวานเย็น ช็อคโกแลต หมากฝรั่ง ลูกอม เยลลี่ เป็นต้น			
12. <u>ไม่</u> ดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวาน เช่น น้ำอัดลม น้ำหวาน โกโก้เย็น ชาเย็น น้ำปั่น น้ำผลไม้ นมเปรี้ยว เป็นต้น			
13. <u>ไม่</u> กินขนมเบเกอรี่ เช่น เค้ก พาย โดนัท เป็นต้น			
14. <u>ไม่</u> กินขนมขบเคี้ยว เช่น ปลาเส้นปรุงรส มันฝรั่งทอด ขนมปังเวเฟอร์ ขนมปังแท่ง เป็นต้น			
15. <u>ไม่</u> เติมเครื่องปรุงรสเค็ม เช่น น้ำปลา ซีอิ๊ว แม็กกี้ ในอาหารที่ปรุงสุกแล้ว ทุกครั้ง			
16. <u>ไม่</u> เติมน้ำตาลในอาหารที่ปรุงสุกแล้ว			

การดูแลสุขภาพช่องปากเด็กในศูนย์เด็กเล็ก

สำนักทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสุขภาพช่องปาก

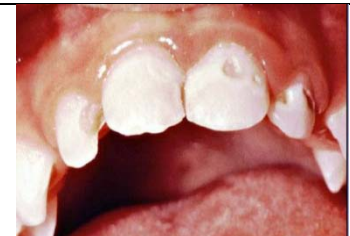

เด็กในช่วงวัยนี้ เป็นช่วงวัยของฟันน้ำนม ซึ่งมีทั้งหมด 20 ซี่ ฟันน้ำนมมีความสำคัญต่อสุขภาพโดยรวมของเด็ก การมีฟันน้ำนมในสภาพที่ดี จะส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1. ฟันน้ำนมช่วยให้เด็กออกเสียงให้ชัดเจน ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านภาษา
2. การใช้ฟันน้ำนมบดเคี้ยวอาหารเป็นประจำ ทำให้กล้ามเนื้อใบหน้าและขากรรไกรของเด็ก มีพัฒนาการเติบโตสมส่วน ฟันน้ำนมที่อยู่ครบวาระ และโยกหลุดไปตามธรรมชาติ จะทำให้ฟันแท้ขึ้นได้ตรงไม่ซ้อนเก มีรูปใบหน้าสวยงาม
3. เด็กสามารถรับประทานอาหารได้ทุกประเภท เด็กที่มีฟันกรามมักจะเลือกรับประทานเฉพาะอาหารนิ่ม ๆ อาจทำให้ขาดสารอาหารที่มาจาก เนื้อสัตว์ ผัก และผลไม้ เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย รวมถึงพัฒนาการของสมอง
4. เด็กมีสุขภาพกายดี เพราะไม่ต้องทนทุกข์จากการปวดฟัน หรือเจ็บป่วยจากเชื้อโรคที่แพร่กระจายมาจากฟันผุ
5. เด็กมีสุขภาพจิตดี เพราะการที่เด็กมีฟันดีจะสามารถยิ้มได้อย่างมั่นใจโดยไม่ต้องเกรงจะถูกเพื่อนล้อว่าฟันดำ หรือฟันหลอ

พฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกัน การเกิดโรคฟันน้ำนมผุ

โรคฟันผุ เกิดจากเชื้อจุลินทรีย์ย่อยสลายน้ำตาลที่ตกค้างในช่องปาก เกิดกรดมาทำลายผิวฟัน เด็กเล็กๆ จะได้รับเชื้อนี้จากแม่หรือผู้เลี้ยงดู ผ่านทางน้ำลายโดยการใช้นิ้ว/ถ้วยน้ำร่วมกันหรือเคี้ยวอาหารป้อนเด็ก เชื้อเหล่านี้จะรวมตัวเป็นคราบเหนียวเกาะอยู่บนผิวฟัน เรียกว่าคราบจุลินทรีย์ ความผิดปกติระยะแรกก่อนเกิดเป็นรอยผุ มักพบอยู่ที่ใต้แผ่นคราบจุลินทรีย์ บริเวณใกล้ขอบเหงือก ลักษณะเป็นฝ้าขาวขุ่นคล้ายขอลูกต่างจากผิวฟันปกติซึ่งจะมีลักษณะเรียบเป็นมัน ความผิดปกติในระยะนี้ถ้าทิ้งไว้ไม่ได้รับการดูแล จะลุกลามเป็นรูผุใหญ่ขึ้นเรื่อยๆ และอาจแพร่กระจายไปยังอวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย

เชื้อในคราบจุลินทรีย์ สาเหตุของโรคฟันผุ	ฟันปกติ ผิวเรียบมัน	คราบจุลินทรีย์ ใกล้ขอบเหงือก	คราบจุลินทรีย์ จับตัวหนาที่ตัวฟัน
			

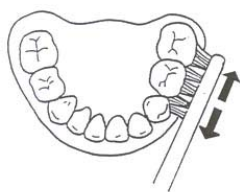
ฟันผุระยะแรก ลักษณะเป็นฝ้าขาว	การลุกลามของฟันผุ	การผุลุกลามเชื้อแพร่กระจาย ไปในบริเวณโบทันและลำคอ
		

สาเหตุที่ทำให้มีปัญหาฟันน้ำนมผุ มาจาก การเลี้ยงดูเด็กไม่เหมาะสม เช่น การให้เด็กกินนมหวาน กิน น้ำอัดลม กินขนมหวานจุบจิบ และการขาดการทำความสะอาดช่องปากเด็ก

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากเด็กในศูนย์เด็กเล็ก

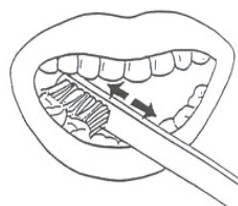
1. การจัดให้เด็กแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน การแปรงฟันหลังอาหารจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการ เป็นโรคฟันผุ ช่วยชะลอการลุกลามของฟันผุในเด็กที่มีฟันผุแล้ว และลดอาการปวดฟันจากการมีเศษอาหาร ตกค้างในรูผุ การจัดให้เด็กแปรงฟันหลังอาหารกลางวันในศูนย์เด็กยังมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างสุข นิัยการแปรงฟันให้แก่เด็ก เมื่อเด็กแปรงฟันเป็นประจำ จะเกิดความเคยชินกับการมีสภาพช่องปากสะอาด ทำให้ยอมรับการแปรงฟันที่บ้าน และจะพัฒนาเป็นนิสัยเมื่อเติบโตใหญ่

วิธีการแปรงฟันของเด็ก ให้เด็กจับแปรง วางขนแปรงตั้งฉากกับตัวฟัน ขยับไปมาสั้นๆ บริเวณ ละ 10 ครั้ง จึงเปลี่ยนที่ใหม่ ให้ทับซ้อนกับบริเวณเดิมเล็กน้อย ขยับไปเรื่อยๆ จนครบทุกซี่ ทั้งด้านในและด้าน นอก ครูผู้ดูแลเด็กควรควบคุมดูแลการแปรงฟันของเด็ก โดยเป็นผู้บิบายาสีฟันให้เด็ก ในปริมาณเล็กน้อย ขนาดเท่าเมล็ดถั่วเขียว และฝึกให้เด็กแปรงฟัน โดยใช้เพลง หรือการนับ 1-10 ในแต่ละบริเวณที่เด็กแปรง ในช่วงเริ่มต้นฝึกอาจใช้เวลาไม่มากนัก และค่อยๆ เพิ่มขึ้นจนเด็กสามารถแปรงได้นานประมาณ 2 - 3 นาที

การแปรงฟันด้านติดแก้ม

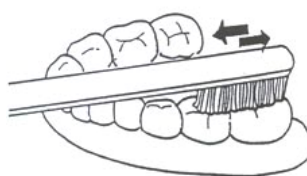
แปรงฟันด้านนอก

การแปรงฟันด้านติดลิ้น

แปรงด้านใน

แปรงด้านบดเคี้ยว

- อุปกรณ์การแปรงฟัน และสถานที่แปรงฟันมีหลักการในการจัดการดังนี้

1. เด็กควรมีแปรงสีฟัน แก้วน้ำ และผ้าเช็ดหน้า เป็นของตนเอง ไม่ควรใช้ร่วมกัน เพราะจะทำให้เกิดการติดเชื้อโรคจากเด็กที่เจ็บป่วยได้
2. เก็บแปรงสีฟัน แก้วน้ำ และผ้าเช็ดหน้า ของเด็กแต่ละคนแยกจากกัน ไว้ในที่โปร่ง ไม่อับชื้น ปลอดภัยต่อแมลงที่เป็นพาหะของเชื้อโรค การจัดเก็บแปรงสีฟัน ควรวางแปรงสีฟันตั้งขึ้น เพื่อไม่ให้ น้ำหยดใส่หัวแปรงสีฟัน
3. ดูแลให้เด็กใช้แปรงสีฟันที่มีคุณภาพ คือ มีขนแปรงตรง และไม่มีคราบสกปรก ควรเปลี่ยนแปรงสีฟันเมื่อขนแปรงบาน หรือใช้ไปได้ 3 เดือน เพราะขนแปรงจะเสื่อมคุณภาพ แข็งไม่สามารถทำความสะอาดฟันได้ดีพอ และอาจบาดเหงือกได้
4. ใช้ยาสีฟันสำหรับเด็กที่ผสมฟลูออไรด์ เพื่อให้ได้ผลในการป้องกันฟันก็จะผุ
5. สถานที่แปรงฟัน ควรมีก๊อกน้ำ มีการระบายน้ำที่ดี หากไม่มีอ่างล้างมือแปรงฟัน ควรดูแลไม่ให้มีน้ำขังเฉอะแฉะ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อเด็ก

2. การจัดอาหารว่างที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้เด็ก โดยเลือกชนิดของอาหารว่างที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย มีรสหวานน้อย เช่น ควรเลือกนมรสจืด และผลไม้ เช่น ชมพู ฝรั่ง ส้มโอ แดงโม รวมทั้งขนมไทยที่จากธัญพืชหรือผลไม้ เช่น เต้าส่วน แกงบัวต่าง ๆ ข้าวโพดต้ม เป็นต้น

3. การตรวจฟันเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ควรตรวจฟันเด็กไปพร้อมกับ การตรวจสุขภาพทั่วไปของเด็ก หรือตรวจภายหลังที่เด็กแปรงฟันแล้ว หากพบว่าเด็กฟันไม่สะอาด หรือมีคราบฟัน ครูผู้ดูแลเด็กควรฝึกทักษะการแปรงฟันให้เด็กเพิ่มขึ้น และแนะนำให้ผู้ปกครองแปรงฟันเด็กที่บ้านทุกวัน การตรวจฟันผุ และบันทึกการตรวจ ควรตรวจเทอมละครั้ง หรือ ทุก 6 เดือน หากพบว่าฟันมีรอยสีดำ หรือเริ่มมีรูผุ ควรแนะนำผู้ปกครอง ให้พาเด็กไปรักษา

แบบบันทึกการตรวจฟันเด็ก ครั้งที่... วันที่.....				
เลขที่	ชื่อ	ความสะอาด √= สะอาด x=ไม่สะอาด	การผูก (ซี่)	แจ้งผู้ปกครอง √ = แจ้งแล้ว x = ยังไม่แจ้ง

4. การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพช่องปากให้กับเด็ก โดยสอดแทรกเรื่องสุขภาพช่องปากใน การเรียน การเล่นต่างๆ เช่น การสอนให้เด็กร้องเพลง การเล่านิทาน และการเล่นกิจกรรมต่างๆ

แบบบันทึกประวัติการได้รับวัคซีน

ศูนย์เด็กเล็ก.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ด.ช./ด.ญ.....อายุ.....ปี.....เดือน.....

วัคซีนพื้นฐานที่เด็กต้องได้รับ

อายุ	วัคซีนป้องกันโรค	วันที่ได้รับ	หมายเหตุ
แรกเกิด	- วัณโรค (บีซีจี)		
	- ไวรัสตับอักเสบบี		
2 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-ตับอักเสบบี ครั้งที่ 1		
	- โปлио ครั้งที่ 1		
4 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-ตับอักเสบบี ครั้งที่ 2		
	- โปлио ครั้งที่ 2		
6 เดือน	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน-ตับอักเสบบี ครั้งที่ 3		
	- โปлио ครั้งที่ 3		
9 เดือน	- หัด หรือ หัด-คางทูม-หัดเยอรมัน ครั้งที่		
1 ปีครึ่ง	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ครั้งที่ 4		
	- โปлио ครั้งที่ 4		
	- ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2		
2 ปีครึ่ง	- ไข้มองอักเสบ เจอี ครั้งที่ 3		
4 ปี	- คอตีบ-บาดทะยัก-ไอกรน ครั้งที่ 5		
	- โปлио ครั้งที่ 5		

วัคซีนอื่นๆ

อายุ	วัคซีนป้องกันโรค	วันที่ได้รับ	หมายเหตุ

ที่มา : กรมควบคุมโรค

คณะกรรมการพิจารณามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

1. ศ.เกียรติคุณแพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์		ที่ปรึกษากรมอนามัย	ที่ปรึกษา
2. นายแพทย์สุรัตน์	สิรินนทกานต์	ศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพฯ	ที่ปรึกษา
3. นางจินตนา	พัฒนพงศ์ธร	สำนักส่งเสริมสุขภาพ	ประธาน
4. ท.พญ.เมทินี	คุปพิทยานันท์	สำนักทันตสาธารณสุข	คณะกรรมการ
5. นางณัฐวรรณ	เชาวน์ลลิตกุล	สำนักโภชนาการ	คณะกรรมการ
6. นางอรสา	เลิศสุโภชนิษฐ์	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
7. นายสิงค์คร	พรมขาว	สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ	คณะกรรมการ
8. นางสาวอาจารย์	อิงคะวณิช	กรมควบคุมโรค	คณะกรรมการ
9. นางสาวอมรากล	อินโอชานนท์	กรมสุขภาพจิต	คณะกรรมการ
10. นางนิรมัย	คัมรักษา	กรมสุขภาพจิต	คณะกรรมการ
11. นางธัญหทัย	จันทะโยค	กรมสุขภาพจิต	คณะกรรมการ
12. นางสิริรัฐ	ดิเสก	ศูนย์อนามัยที่ 1 กรุงเทพฯ	คณะกรรมการ
13. นางบุญชอบ	เกษโกวิท	ศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรี	คณะกรรมการ
14. นางพรธิดา	ศรีสะอาด	ศูนย์อนามัยที่ 3 ชลบุรี	คณะกรรมการ
15. นางภัสสร	มุกดาเกษม	ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี	คณะกรรมการ
16. นางแน่น้อย	ธูปแซม	ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา	คณะกรรมการ
17. นางอัญชลี	ภูมิจันทิก	ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา	คณะกรรมการ
18. นางเยาวรัตน์	รัตน์นันท์	ศูนย์อนามัยที่ 6 ขอนแก่น	คณะกรรมการ
19. นางสาวไพลดา	วิรัชมี	ศูนย์อนามัยที่ 7 อุบลราชธานี	คณะกรรมการ
20. แพทย์หญิงไสวรรณ	ไผ่ประเสริฐ	ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์	คณะกรรมการ
21. นางฐิติชยา	ไทยพาท	ศูนย์อนามัยที่ 8 นครสวรรค์	คณะกรรมการ
22. แพทย์หญิงนงนุช	ภัทรอนันตนพ	ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่	คณะกรรมการ
23. นางสุวณีย์	จอกทอง	ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช	คณะกรรมการ
24. นางกนกพร	นาคปาน	ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา	คณะกรรมการ
25. นางประภาภรณ์	จิงพานิช	สำนักส่งเสริมสุขภาพ	เลขานุการ